

እምነት ሲመዘን

በሰናፍጭ ቅንጣት ሚዛን ሲለካ የሚያስፈልገኝን
የእምነት መጠን እንዴት ማወቅ እችላለሁ?

—●—
ይክተር መንግሥቱ ለማ

እምነት ሲመዘን
© ጥር 2012 መንግሥቱ ለማ
የደራሲው መብት በህግ የተጠበቀ ነው

የሸፋን ዲዛይን
የኖስ ወልደጸድቅ

ዶ/ር መንግሥቱ ለማ ከረጅም ዓመታት አገልግሎቱ ከአካበተው ልምምዱና ግንዛቤው ይህን “እምነት ሲመዘን” የተባለችውን መጽሐፍ አዘጋጅቶ አቅርቦልናል።

እምነት፣ መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ምንነታቸውና ትርጉማቸው ከተሰጡ ጥቂት ነገሮች አንዱ ሲሆን (ዕብ:11:1) በእማኝ ሕይወት ውስጥ ዋና አስፈላጊ ነገር ነው። ያለ እምነት ደስተኛ ሆኖ መኖር አይቻልም፤ ያለ እምነት የእግዚአብሔርን ልብ የሚነካ ፀሎት መፀለይ አይቻልም፤ ያለ እምነት ከእግዚአብሔር ጋር ስላም ማድረግ አይቻልም፤ በቃሉም እንደተባለው፡

“ያለ እምነት እግዚአብሔርን ደስ ማሰኘት አይቻልም” ዕብ. 11፤6።

እምነት መንፈሳዊውን ነገር የምንረዳበትና እግዚአብሔርን ለማየት የምንችልበት ዓይን ነው። እምነት ጌታን የምንዳስበትና የልብሱን ጫፍ የምንይዝበት እጅ ነው። እምነት ጌታ ምን ያህል ጣፋጭ እንደሆነ የምንቀምስበት ምላስ ነው። እምነት ወደ ጌታ የምንቀርብበትና በፊቱ የምንፈመድበት አግር ነው።

ወንድማችን ዶ/ር መንግሥቱ ለማ በዚህች መጽሐፍ ስለ እምነት ምንነት፣ ስለ እምነት ዓይነቶች፣ እምነት ስለ ሚገጥሙት ተግዳሮቶችና መፍትሄዎቻቸው፤ እና እምነትም ከፈቃዳችን ጋር ስላለው ግንኙነት ያብራራል። ስለዚህ፣ እማኞች ሁሉ ሊያነቡት የተገባ መጽሐፍ ነው።

ፓ/ር፤ ዶ/ር፤ ተስፋ ወርቅነህ

ለውድ ባለቤቴ ለኤልሳ.

የሰናፍጭ ቅንጣት ትንሽ እምነት ይዘሽ
ይሆናል ይሳካል ብለሽ ተከራክርሽ፤
እልፍ አዕለፍ ያህል አድጋ ያቺ እምነትሽ
ይኸውልሽ እንቺ ውጤቷን ለሳይሽ

ምስጋና

ይህ መጽሐፍ ታትሞ እንዲወጣ አርዳታና ጥረት ያደረጉ ሰዎች ብዙ ናቸው።

ሄናክ ግርማ፣ ከመጀመሪያ ጀምሮ ሰዕሎቹን በኮምፒውተር በመሳል፤ በእማርኛ ሶፍት ዌር አጠቃቀምና ምርጫ ምክር በመስጠት፤ በኋላም መጽሐፉን አታሚው በሚፈልገው መንገድ እኔ በማለውቀው የኮምፒውተር ፕሮግራም በማዘጋጀት፤ ረጅም ጊዜ በመውሰድ ልክ እንደራሱ ሥራ በጥራትም ጉድለት እንዳይኖረው በመንከባከብ ከጠበኩት በላይ አርዳታ ስለደረገልኝ ባለውለታዬ ነው።

ዮናስ ወልድዳድቅ፣ የሽፋኑን ዲዛይን የሰራልኝ ነው። ገና በመጀመሪያ ይህንን አባብ ሳካፍለው "it will be my honor" ብሎ ያበረታታኝ ትዝ ይለኛል። ከዚያም የተለያዩ አሳቦች ስለጠው ሁሉም በማስተናገድ የተለያዩ የዲዛይን ሥራዎች ሰርቶልኝ በመጨረሻ ይህ አሁን የቀረበውን ሽፋን ሰራልኝ። ዮናስ በሰራው ብቻ ሳይሆን በሚያበረታታ ንግግሩም አግዞኛል።

አቢይ ግርማ፣ የሊቶ ማተሚያ ቤት ባለቤት በመጽሐፉ የገጾች አቀራረብና የፊደላት ምርጫ ብቻ ሳይሆን ጥራቴ የተጠበቀ መጽሐፍ እንዲሆን በምክሩ ለጋሰ ነበር። ከሁሉም በላይ ግን ገና መጀመሪያ ሄጄ የነጋገርኩት ቀን ነው "መጽሐፉ ይታተማል" የሚል ማረጋገጫ የሰጠኝ። ያ አባባል የእምነት ቃል ሆነልኝ።

ፓስተሪ ዶክተር ተስፋ ወርቅነህ፣ በተጣበበ የአውድ ዓመት ፕሮግራሙ መካከል አንብቦ መጽሐፉን ለመዘከር ጊዜ ስለሰጠኝ፤ የባለቤቴ አባት አቶ አበበ ጎርፌና ወዳጆና የረጅም ጊዜ ዓደኛዬ አቤሌሎም ሞገስ እንብበው በእርማትና ማስተካከል ስለረዱኝ የልብ ምስጋና ይገባቸዋል።

ማውጪ

ክፍል አንድ	13
የእምነት ምክንያቶች	
ምዕራፍ አንድ እምነት ከእግዚአብሔር አንጻር	15
ምዕራፍ ሁለት ለእምነት የሚያስፈልጉ ግንዛቤዎች	31
ክፍል ሁለት	53
የእምነት መንገዶች	
ምዕራፍ ሶስት የእምነት አሠራር	55
ምዕራፍ አራት ተግባራዊ ዘዴዎችና ሞዴሎች	79
ክፍል ሶስት	107
የእምነት እንቅፋቶች	
ምዕራፍ አምስት የባህል ቅርሶች	109
ምዕራፍ ስድስት መንፈሳዊ ውጊያ	131
ምዕራፍ ሰባት የሰህተት ትምህርቶች (ኑፋቂ)	157
ምዕራፍ ስምንት መጠራጠር	183
ምዕራፍ ዘጠኝ ብቸኝነት	213
ክፍል አራት	227
የእምነት ጥልቅ ጉዳዮች	
ምዕራፍ አስር የእምነት ሰጦታ	229
ምዕራፍ አስራ አንድ አ ነጻነት	241
ምዕራፍ አስራ ሁለት ፈቃድና ፍቅር	251
ምዕራፍ አስራ ሶስት ኑ አብረን! የመጨረሻ ጥሪ	261

ምናብን ለመኮርኮር

(To Tickle the imagination)

Imagination የሚለውን የእንግሊዝኛ ቃል

የአማርኛው መዝገበ ቃላት "ምናብ" ብሎ ነው

የተረጎመው፡ (በእምነቱ የሰማት አውታሮች ማለትም

በማየት፡ በመስማት፡ በማሸተት፡ በመቅመስ እና በመዳሰስ

የሚያደረሱባቸውን ነገሮች በዓይን ሕሊና እንዲያደረሱባቸው

የሚያደርግ ተፈጥሮአዊ ኃይል) ይህ ትርጉም ስለተሰማማኝ

ምናብ የሚለውን ቃል በዚህ መጽሐፍ ውስጥ በሰፊው

ተጠቅሜበታል። በተለይ አልፎ አልፎ ብቅ የሚሉ ሌብቻቸው

በሳጥን የተቀመጡ አስራ ሁለት ጥያቄዎች አሉ። ጥያቄው

በቀረበበት አካባቢ ለተገለጸው እውነት ከመጽሐፉ ወጣ ብሎ

ለማሰብ ታቅዶ የቀረበ ስለ ሆነ ነው "ምናብን ለመኮርኮር"

የሚል አረዕስት የተሰጠው።

መንደርደሪያ

አስተማሪው ዛሬም አንደልማዱ ለተማሪዎቹ ሌላ ታሪክ ነገራቸው። አስተማሪው ብዙ ጊዜ ትምህርቱን በሚያስደንቁና ልብ በሚሰጁ ታሪኮች ስለሚጀምር በሙያው ምስጥን ነው። ይህ የአስተማሪው ታሪክ የመንገር ችሎታው ተማሪዎቹን ሁልጊዜ እያንን አፋቸውን ያስከፍታቸው ነበር።

የዛሬውም ሁኔታ ከዚያ የተለየ አልነበረም። ፍርድ በመፈለግ ስለምትዋትት እንዲት የምታሳዝን አሮጊት ሴት እና ከሰው ሁሉ በላይ የሆነ ስለሚመስለው እግዚአብሔርን ስለማይፈራ እንድ ግፈኛ ዳኛ ተረክላቸው። አሮጊቷ ግን ዋዛ አልነበረችም፤ ዳኛው ችላ ቢላትም፤ ቢንቃትም፤ ተስፋ ቢያስቆርጣትም፤ እርሷ ግን ባለማቋረጥ ትወተውተው እንደነበር መምህሩ ተረክላቸው። በመጨረሻም የአሮጊቷ ውትወታ ስለበዛበት ዳኛው እንደፈረደላት ነገራቸው።

ታሪኩ የፀሎት ታሪክ ነበር፤ ተግባሩ ሳይታክቱ ስለ መጸለይ የሚያስረዳ ታሪክ ነው። አስተማሪው ግን መጨረሻ ላይ የታሪኩን አቅጣጫ ለወጥ አድርጎ እንድ ጥያቄ ጠየቃቸው

“የሰው ልጅ በመጣ ጊዜ በምድር አምነትን ያገኘ ይሆንን?”
(ሉቃ. 18:8)

አስተማሪው ጌታ የሱስ ይህንን ጥያቄ የጠየቀው በጊዜ ወደፊት ተሻግሮ እንደገና የሚመለስበትን ጊዜ ተመልክቶ በዚያን ጊዜ የሚኖረው የአምነት ሁኔታ አሳስቦት ይመስላል። ከጥያቄው ሌላ የምንረዳው ነገር ተመልሶ ሲመጣ የሚፈልገው ዋናው ነገር አምነት መሆኑን ነው። ጥያቄው ግን መልሶ በእኛም ውስጥ የተለያዩ ጥያቄዎች ያሳያል።

ለምን ጌታ ይህንን ጥያቄ ጠየቀ?
አምነትስ ለምን እንዲህ አስፈላጊ ነገር ሆነ?

ይህንና ይህንን የመሳሰሉ አሳቦችን ዘርዝርን በዚህ መጽሐፍ ለማየት እንሞክራለን። ባገለገልኩባቸው ቤተ ክርስቲያኖች ወይም ሕብረቶች ያስተዋልኩት እንድ ነገር አለ። ይኸውም የማገኛቸው ሰዎች ስለ አምነት የተለያዩ አመለካከት ያላቸው መሆኑን ነው።

ስለ አምነት ጥሩ ግንዛቤ ያላቸውን ሰዎች ያህል ስለ አምነት በጣም የተዛባ መረዳት ያላቸውም አሉ። “ለም አለኝ በሰማይ ወተቷንም አላይ እንዳይሆንብኝ ስጩብጠው አምነዋለሁ” የምትል እንዲት አህት አውቃለሁ፤ ይህቺ አህት ታዲያ በእግዚአብሔር ቤት የቆየች ነች።

ስለዚህ በመጽሐፉ የመጀመሪያ ሁለት ክፍሎች ሰዎች ስለ አምነት ያላቸውን እንዳንድ የተዛባ አመለካከት ለማቅናትና ለማጥራት መከራ እናደርጋለን። ይህንን እያደረግን ስንሄድ አግረ መንገዳችንን ደግሞ ተግባራዊ የሆኑ የአምነት እርምጃዎችን እንጠቅሳለን። ከዚያም አምነት የሚሰራባቸውን የተለያዩ መንገዶች የሚገልጽ ሁሉ አቀፍ ወደሆነ መረዳት እንመጣለን ብዬ አምናለሁ።

በሶስተኛው ክፍል አምነት ለምን አስቸጋሪ ልምምድ እንደሆነ በመግለጽ እንጀምርና በዚያ ላይ ጨምረን ዛሬ ለአምነት ጠላቶች የሆኑ እንዳንድ ነገሮች ላይ እናተኩራለን። ሚዛናዊ የሆኑ መፍትሄዎችንም አግረ መንገዳችንን እንጠቅሳለን።

አራተኛውና የመጨረሻው የመጽሐፍዋ ክፍል ጠላት ባሉ የአምነት አሳቦች ላይ ይውላል።

ይህ መጽሐፍ እንባቢውን ተግባራዊ አምነት እንዲኖረው ይጠይቀዋል፤ ይገዳደረዋል፤ ያበረታታዋል መንገዱንም ያሳየዋል ብዬ አምናለሁ። አምነትን ለመረዳት ላለው መዘበራረቅም ተገቢውን ትኩረት በመስጠት እንባቢው እውነተኛ የአምነትን መንገድ እንዲለማመድ ያደፋፍረዋል፤ የአምነት እርምጃ እንዲወስድም ይገፋፋዋል።

እንግዲህ እምነቱና ጸሎቱ አንባቢው ስለእምነት ላለው ጥያቄም ሆነ አለመረዳት በትንሹም ቢሆን መለስ ያገኛል የሚል ነው። እምነትን በሚመለከት የተዘጋበትንም ምስጢር የሚከፍትለት ቁልፍ ያገኝበታል ብዬ ተስፋ አደርጋለሁ።

በመጽሐፍ ቅዱስ ያሉ የእምነት አይነቶች በአራት ሊከፈሉ ይችላሉ። እነዚህን የእምነት አይነቶች ለይቶ ማወቁ በዚህ መጽሐፍ የሚተላለፈውን መልእክት ለመረዳት ስለሚያግዝ አስቲ በአጭሩም ቢሆን እንግልጽቸው።

የመጀመሪያው “እምነት” በቃሉ ብቻ የሚገለጸው የእውነት ስብስብ ነው። ይህም በእንግሊዝኛው “The Faith” የሚለው ነው። ይህም የሚገልጸው ስለ አግዚአብሔር የምናውቃቸውን የእምነት ስብሰቢዎች ሲሆን ወንጌላውያን ቤተ ክርስቲያኖች ይህንን የመጀመሪያውን የእምነት አይነት “የእምነት አንቀጽ” ወይም “የእምነት ኑዛዜ” ብለው ይጠሩታል። ስለ መሠረተ እምነት (Doctrine) እና ስለ ጭፍን እምነት (Dogma) ያሉትን የእምነት ገለጻዎች በቦታቸው እንመለከታቸዋለን። ለጊዜው ግን “እምነት” ክርስቲያኖች ስለአግዚአብሔር ትክክለኛ እውነት ነው ብለው የተቀበሉትና የሚከተሉት ነው ብለን እንለፈው።

ሁለተኛው “የሚያድን እምነት” “Saving Faith” የሚባለው ነው። ይኸኛው የእምነት አይነት አግዚአብሔር ለሰዎች የሚሰጠው ችሎታ ነው። ኢየሱስ ክርስቶስ ለሰው ዘር ሁሉ የጋጢኦችን ዋጋ ስለከፈለ ጋጢኦችን ሁሉ ይቅር ማለት የሚችል ጌታ መሆኑን ለማመንና ለመቀበል የሚያስችል፤ ጌታ ኢየሱስን የሕይወት ጌታ አድርጎ በእምነት መቀበልም የዘለአለም ሕይወት ለማግኘት ያበቃል የሚል እምነት ነው።

ሶስተኛው የእምነት ስጦታ “The Gift Faith” ነው። ይህም የታመቀ የእምነት ችሎታ ነው። ከችሎታችንና ከግምታችን በላይ የሆነ፤ ሊሆን የማይችለውን ነገር ይሆናል ብሎ ለመቀበል የሚያስችል የእምነት ችሎታ ነው። ይህንንም አሳብ ለብቻው በእንደ ክፍል እናየዋለን።

አራተኛው እኔ የቀን ተቀን እምነት (Normal Faith) የምለው ነው (ይህ እምነት ከእምነት ስጦታ ጋር ያለውን ልዩነት ለማሳየት በመጽሐፉ ወሰጥ እንዳንድ ቦታ ተራ እምነት ብዬ ጠቅሼዋለሁ)። ማንም ሰው በየቀኑ ከአግዚአብሔርም ሆነ

ከአካባቢው ጋር ባለው ግንኙነት ላይ ያተኮረ እምነት ነው። ይህ አይነቱ እምነት በመጽሐፉ ሌሎች ክፍሎችም ባሉት አሳቦች ውስጥም የተጠቀሰ ስለሆነ ብዙውን የመጽሐፉን ክፍል የያዘ ነው።

አንጋፋው ዘማሪ አዲሱ ወርቁ አንድ የታወቀ የእምነት መዝሙር አለው።

አንደ ቆርጠናል!
ተከትለናል!
በእምነት ጀምረን!
በድል እናበቃልን!

አስቲ አኛም ይህንን መጽሐፍ አግዚአብሔር ስለ እምነት ያስተምረኛል በሚል ቆራጥ ውሳኔ እንጀምረው። አግዚአብሔር ብዙ የእምነት ድሎችን ለአኛ ለመስጠት ግን መጽሐፉን አንብቦን አስከናቢቃ የሚጠብቅ አይመስለንም። ስለ አያንዳንዳቸው ያለኝ ጸሎት ግን መጽሐፉን አንብባችሁ በምትጨርሱበት ጊዜ ልዩ የሆነ የእምነት ድል እንድትቀዳጁ ነው።

መልካም ንባብ !

**ክፍል አንድ
የአምነት ምክንያቶች**

ይህ የመጀመሪያው ክፍል ብዙዎቻችን ስለ አምነት የምናውቀውን ነው በተቀናበረ እና በተደራጀ መልክ የሚያቅርበው። ቀላል ይመስል ይሆናል፤ ግን አምነታችን እንዲሠራ እነኚህ ግንዛቤዎች አስፈላጊ ናቸው። አምነትን እግዚአብሔር እንደሚያየው ለማየት እንዳንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎችን እናያለን፤ ከዚያም እኛ አማኞች ስለ አምነት ሊኖረን የሚገባውን መረዳቶች እንከልሳለን።

ምዕራፍ አንድ

እምነት ከእግዚአብሔር አንጻር

የአኛ እምነት ለእግዚአብሔር ምን ያደርግለታል? ብሎ መጠየቅ ያልተለመደ ጥያቄ ቢመስልም አስፈላጊ ጥያቄ ነው። እምነት ለአኛ ስለሚያደርግልን መልካም ነገር በመማርና በማውራት ብዙ ስለምንያዝ እምነታችን ለእግዚአብሔር ስለሚያደርገው ነገር ብዙ እንመረምርም። መኖራችን ለእግዚአብሔር ከብር መሆኑን ስናውቅ ግን አያንዳንዱ መንፈሳዊ ልምምዶችንም ለአኛ ብቻ ሳይሆን ለእግዚአብሔርም የሚያደርገው ነገር እንዳለ እንረዳለን። የኛ መንፈሳዊ ልምምድ የእግዚአብሔርን ሕልውናና ፍጹም በሆነው በበላይነቱ ላይ የሚጨምረው ወይም የሚቀንሰው አለ ለማለት ሳይሆን እግዚአብሔር ከኛ ጋር ባለው ግንኙነት ለራሱ የወሰናቸው ቅድመ ሁኔታዎች አሉ ለማለት ነው።

1. እምነታችን እግዚአብሔርን ያስደስተዋል
2. እምነታችን እግዚአብሔርን እንዲያደርግ ይፈታዋል
3. ፍላጎቱን ያሟላዋል
4. ያረካዋል
5. ሥራውን ያስፋዋል
6. ይገልጻል
7. ፍርዱን ይገታዋል

1. እምነት ያስደስተዋል

እምነታችን ለእግዚአብሔር የሚያደርገው የመጀመሪያው ነገር ማስደስት ነው። ሰብራውያን 11:6 ይህንን አሳብ በገልጽ ያስቀምጠዋል “ደግሞም ያለ እምነት እግዚአብሔርን ደስ ማሰኘት አይቻልም፤ ምክንያቱም ወደ እግዚአብሔር የሚቀርቡ ሁሉ እግዚአብሔር መኖሩንና ከልብ ለሚሹትም ዋጋ እንደሚሰጥ ማመን አለበት” ።ልቡን ከፍቶ ለዳመጠ ሁሉ በዚህ ጥቅስ ውስጥ የእግዚአብሔር የልግሰናው ድምጽ

ጎላ ብሎ ይሰማል። ይህ ጥቅስ ጎላ አድርጎ አግዚአብሔር ሕዝቡን ለመባረክ ያለውን ጉጉትና ፍላጎት ነው የሚያሳየው። አግዚአብሔር ሊባርከን አጥብቆ ይፈልጋል። ይህንን ለማድረግ እጁን የሚፈታው ምንድነው? አምነት! ለዚህ ነው አግዚአብሔር ደስ እንዲሰኝ አምነት አስፈላጊ የሆነው።

የምንከተለውና የምናመልከው አምላክ በቸርነት የተሞላ ሰለሆነ ልጆቹን መባረክ ደስ ያሰኝዋል። አግዚአብሔርን በአምነት እንዲባርከን ብንተባበረው እርሱ ሊባርከን ደስተኛ ነው።

ብዙ ሰዎች ለረጅም ጊዜ የሚያስቸግራቸው የአምነት አይነት በአግዚአብሔር ተቀባይነት ማግኘታቸውን ማመን ነው። ሰዎች ራሳቸውን አየናቄ፤ በሰዎች ኤይጭ አየተባሉ ካሉ፤ አግዚአብሔር ወደ እንደተቀበላቸው ማመን ያቅታቸዋል። አግዚአብሔር ግን ያለ ምንም ቅድመ ሁኔታ ይቀበላቸዋል። እነርሱ ግን የአግዚአብሔርን ተቀባይነት መቀበል ስለሚያስቸግራቸው አግዚአብሔርን ያስከፋታል፤ በእነርሱ ሳይሆን የእርሱን ተቀባይነት አምቢ ማለታቸው ነው የሚያስከፋው።

አንድ የአግዚአብሔር ሰው ይህንን ራሱን የመቀበል ችግር በምሳሌ እንዲህ ብለው ገለጹት። “አግራን በጣም ዘርግቼ ብራመድ አምስት ጫማ ያህል መራመድ አቸላለሁ። ሁለት ረጃጅም ሕንጻዎች የአምስት ጫማ እርቀት ቢኖራቸው ካንዱ ሕንጻ አናት ወደሌለው ሕንጻ አናት መራመድ አቸላለሁ። የሁለቱ ሕንጻዎች ርቀት ግን ስድስት ጫማ ቢሆን መራመድ ሳይሆን መዝለል ይኖርብኛል። ራሱን መቀበል የስድስቱ ጫማ አይነት ርቀት ነው፤ የሚጠይቀው መራመድ ብቻ ሳይሆን መዝለል ነው። ከችሎታችን በላይ አይደለም ግን የበለጠ እንድናደርግ ይጠይቀናል። መዝለል ያስፈልገናል። እርግጠኛ ከሆንንበትና ከተመቻቸንበት ሁኔታ ውስጥ በመውጣት ደርሰንበት የማናውቀው ቦታ ለመድረስ አድርገን የማናውቀውን ነገር ማድረግ ማለት ነው።

ያ ዝላይ አምነት ነው። ይህ አምነት አግዚአብሔርን ደስ የሚያሰኝ ከመሆኑም በላይ ለራሳችንም ባለን ግምት ላይ አስደናቂ ለውጥ እንዲያመጣ አግዚአብሔርን ያስችለዋል። ከዚያ በሀዋላ ራሳችሁን “አንተ የሕይወት የአግዚአብሔር ልጅ”

ብላችሁ ማቆላመጥ ትጀምራላችሁ። ያኔ ነገሮች መለዋወጥ ይጀምራሉ። አምነት አግዚአብሔር የልቡን እንዲያሳየን ይማርከዋል።

2 . አምነት ይፈታዋል

አምነት ለአግዚአብሔር የሚያደርገው ሁለተኛው ነገር አግዚአብሔር እንዲያደርግ ይፈታዋል። አምነት በሰዎችና በአግዚአብሔር መካከል ላለው ስምምነት ወኪል ነው። ሰውን ከአቅሙ በላይ እንዲዘረጋ የሚያስችለው አምነት ነው። ችግሮች ምንም ያህል የተመስቃቱ ቢሆኑም ከእኛ ችሎታ ውጪ ያሉትን መፍትሔዎች አግኝተን ልንጠቀምባቸው እንድንችል የሚያደርገን አምነት ነው። ተዘግቶ ያለውን የመልስ በር የምንከፍትበት ቁልፍ አምነት ነው።

አግዚአብሔር በእኛ አምነት ላይ ያዋለው ካፒታል (investment) አለው። ፍጹም አፍቃሪ፤ ሙሉ ችሎታ ያለው አምላክ ሰለሆነ ሊያደርግ የፈቀደውን እንዲያደርግ ይፈታዋል። ይህ መንፈሳዊ ምስጢር ነው። አምነት ሊያደርግ የሚወደውን መልካም ነገር እንዲያደርግ የሚያስችለውና የሚፈታው ሰለሆነ አግዚአብሔር ሁል ጊዜ በአምነት የሚተባበሩትን ይፈልጋል።

3 . አምነት ያረካዋል

አግዚአብሔር አምነትን በእኛ ላይ ሲያይ ስለሚያረካውና ስለሚፈነቅለው ሊያደርግ የሚወደውን እንዲያደርግ አሳቡን ያሟላዋል። ልጆቻችን ገና መራመድ ሲማሩና ሲጀምሩ ቆም ብለው እንደገና ይወድቃሉ። ስናለማምዳቸው ግን እጆቻችንን ዘርግተን ትንሽ ራቅ ብለን እንቆምና ኑ እንላቸዋለን። አንድ እርምጃ ሲራመዱ ካየን ደስ ይለንና እናቅፋቸዋለን፤ እንስቃለን በድርጊታቸው እንረካለን። መናገር ሲጀምሩ፤ ሌላ ሌላ ድርጊትም ሲማሩ ያረኩናል። የአያንዳንዱ የአድገታቸው እርምጃ በእኛ በወለጆቻቸው ውስጥ ትልቅ የመግለጫ ስሜት ይፈጥራል።

አምነት ልጆቻችንን በሕጻንነታቸው “ኑ!” ብለን ሰንጠራቸው የሚወስዱት ያ የመጀመሪያ ትንሽ እርምጃ ነው። አንዳንዴ አግዚአብሔር ከእኛ ሩቅ የሆነ ይመስለናል፤ ያ ከሆነ አግዚአብሔር ከእኛ የሚጠብቀው ከፍ ያለ የእድገት ወይም የአምነት ደረጃ አለ ማለት ነው። ያንን ስናሟላ እርሱን ያረካዋል።

ይህ ማለት ደግሞ የአግዚአብሔር እርካታ በእኛ አምነት ብቻ የተደገፈ ነው ማለት አንዳልሆነ መግለጽ አወዳለሁ። ያ ከሆነ የአምላክነት ባሕሪው የእርሱ ሳይሆን የእኛ ሆነ ማለት ነው።

ለማለት የምፈልገው ግን አግዚአብሔር የእኛን የአምነት መተባበር ለማግኘት ሲል አንዳንዴ ራሱን ከማድረግ ይቆጥባል ወይም ይገታል። ይህ የእድገት ምስጢር ነው። ጌታ የሱስ በገዛ እገሩ ሕዝቦች መካከል አምነትን በማጣቱ መደነቅ ብቻ ሳይሆን ማድረግ እንኳን አልቻለም

“እዚያም በጥቂት ሕመምተኞች ላይ እጁን ጭኖ ከመፈወሱ በስተቀር ምንም ታምራት ሊሰራ አልቻለም ባለማመናቸውም ተደነቀ”
(ማር 6፡5-6) ።

ተአምር የማድረግ ኃይል አጣ ማለት ሳይሆን፤ ተአምር እንዲያደርግ የሚገፋፋው አምነት በሰዎቹ ውስጥ አጣ ማለት ነው። ምክንያቱም ጌታ የሱስ ሁሉን የማድረግ ኃይል አለው፤ አንዳንዴ ግን ራሱን በአምነታችን መጠን ይወስነዋል።

ጌታ የሱስ ለምን፤ ፈልጉ፤ እንኩዋኩ የሚለውን የጸሎት ሞዴል ሲያስተምር፤ (ማቴ. 7፡17) ከእርሱ ጋር ሊኖረን ስለሚገባው ሶስት አይነት ጸሎታዊ ግንኙነቶች ነው የተናገረው።

- የመለመን ትኩረት መቀበል ነው
- የመፈለግ ትኩረት ማግኘት ነው
- የማንኩዋኩዋት ትኩረት ማስከፈት ነው

አግዚአብሔር እንድንለምነው የሚፈልገው እንድንበረታታና እንድንተጋ ስለሚፈልግ ነው። በልመና ውስጥ መለማመጥ ስለላ ያ ትጋትን ይጠይቃል። ስለዚህ አግዚአብሔር ትጋትን እንድንለማመድ ስለሚፈልግ አንዳንዴ ለመልሱ ዘግየት ይላል። ይህ መንፈሳዊ ምስጢር ነው።

አግዚአብሔር እንድንፈልገው የሚያደርገን፤ ፍለጋ ራሱ መንፈሳዊ ጥረት ስለሆነ ነው። አግዚአብሔርን አጥብቀን ከምንፈልግባቸው መንገዶች አንዱ ጥሞና ሊሆን ይችላል። በትዕግስት በአግዚአብሔር ዘንድ መቆየት፤ አስከምናገኘው ድረስ መጠበቅ፤ አንዳንዴ ምንም አጥብቀን ብንፈልገው የማይገኝ የሚመስልበት ደረጃ ላይ እንኩዋን እንደርሳልን። መልዕክቱ ፍለጋችን ቀጥይ፤ ፍለጋህን ቀጥል ነው።

የማንኩዋኩዋት ትኩረት ከውስጥ ያለው ሰምቶ እንዲክፍት ለማድረግ ነው። ከውስጥ ያለው ሰምቶ እስኪክፍት ድረስ ማንኩዋኩዋትን መቀጠል ያስፈልጋል። አለመታከት ወይም አለመስልቸት ነው የማንኩዋኩዋት ምስጢር። ጌታ የሱስ በሉቃስ 18 ውስጥ ያስተማረው የመበላቲቱ ታሪክ የዚህ የማንኩዋኩዋት ሞዴል ፍጹም የሆነ ገለጻ ነው።

ይህን የጸሎት ሞዴል ሰንክተል የአምነት ልምምዳችን እያደገ ስለሆነ አግዚአብሔርን እናረካለን። ከእኛ የራቀውን ለማውረድ ተንጠራርተን በእግር ጥፍራችን ቆመን ሰንፈልግ ሲያየን ደስ ይሰኛል፤ ይረካል። አግዚአብሔር ፍቅር ነው፤ የፍቅር ባሕሪ ተወዳጁን ማስደሰትና መባረክ ነው። ስለዚህ ተወዳጁ (እኔና እናንተ) ካልተባረከ ፍቅር አልተሙዋለም ማለት ነው። አምነት አግዚአብሔር ይህንን መምዋላት እንዲለማመድ ያስችለዋል።

አንድ ጊዜ እስራኤላውያን ጌታ የሱስን ጥያቄ ጠየቁት፤ “ታዲያ የአግዚአብሔርን ሥራ ለመሥራት ምን ማድረግ አለብን?” እሉት እርሱም በላከው ታምኑ ዘንድ ይህ የአግዚአብሔር ሥራ ነው” ዮሐ 6፡28-29። ይህ ሥራ ተብሎ በዚህ ቦታ የተተረጎመው ቃል አለታዊ ተግባር (occupation) የሚለው ነው፤ በሌላ አነጋገር አለታዊ ሥራችን ወይም ተግባራችን አምነት ነው። ሁለት ሰዎች ተዋወቁና ወራ ጀመሩ ይባላል፤ እንደኛው ሁለተኛውን

“የምትሠራው ሥራ ምንድነው?” ብሎ ጠየቀው;

ሁለተኛው “አማኝ ነኝ” አለ።

“ያንን ማለቱ ሳይሆን ሥራህ ምንድነው?”

“አማኝ ነኝ፤ አምናለሁ” አለው ሁለተኛው አንደገና፤

የመጀመሪያው ሰው ትንሽ ተረበሸና “ምን ማለቱ አንደሆን አውቀሃል?” ሲለው።

“ሥራዬ ማመን ወይም በአምነት መኖር ነው፤ ወጪዬን ለመሸፈን ግን የቧንቧ ጥገና ሥራ አሠራለሁ።” በማለት መለሰለት።

ሁለተኛው ሰው ሊያስተላልፈው የፈለገው መልዕክት ነበር፤ ኑሮው በገቢው ላይ የተመሠረተ ሳይሆን በአምነት የሚኖር መሆኑን ለማሳየት ነው። እንዲህ ያለ አመለካከት ሲኖረን አግዚአብሔርን ያረካዋል። በአምነት የተመሠረተ ኑሮ ሲኖረን በገንዘብ ላይ ትኩረት ያንንም ተከትሎ የሚመጣው ድርቀት፤ መሸማቀቅ እና ማፈር ቦታ አይኖረውም፤ በአምነት መኖር ማለት ያ ነው። አግዚአብሔር በአምነታችን ልቡ ይሞላል፤ ፈቃዱ ይፈጸማል፤ አቅዱም ይረካል። እንዳንደ ግን የአግዚአብሔር የረድም ጊዜ አቅድ ከኛ የአጭር ጊዜ ፍላጎት ጋር አይታረቅም። ይህ ትውልድ ከመቼውም ጊዜ የበለጠ ትኩል “የአሁን” ትውልድ ሆኗል።

ቡናችን ኢንሰታንት
ገበያችን ኪዎስኮ
ምግባችን ፋስት ፋድ
ምድጃችን ማይክሮዌቭ

ሁሉ ነገር ቶሎ ቶሎ በሆነበት ሀብረተሰብ የረጁም ጊዜ ጥላን ለብዙዎቻችን አይዋጥልንም; አምነት ግን በውስጡ ቆይታ፤ ትዕግስት፤ ትጋት አለበት። አምነት ሥራችን ከሆነ ሥራችን እንዳንዱ አሁን የሚፈጸም ሲሆን እንዳንዱ ደግሞ የረጁም ጊዜ ጥላን ይጠይቃል። አምነት ሂደት ነው፤ አይቆምም፤ አይቋረጥም። ስለዚህ ነው ጌታ የሱስ ስለ ትጋት ያስተማረው፤ ትጋት ደግሞ በትርጉሙ የሚፈጸም ወይም የሚያበቃ አይደለም። ትጋት የሚለካው በጊዜ መርዘም ብቻ ሳይሆን በአስተሳሰብ

ጥንካሬና በግምት ስፋትም ጭምር ነው። በሉቃስ 18፤1-5 ተግታ የለመነችው የመበለት ምሳሌ፤ ምናልባት ለወር ወይም ለሁለት ወር ተመላልሳ ይሆናል። ለእርሷ ግን የብዙ ጊዜ ምናልባትም በብዙ ወራት የሚቆጠር ልመና ሆኖ ሳይሰማት አይቀርም። ወይም በእኩል ሌሊት ወደ ጎረቤቱ ሄዶ ያንኳኳው ሰው አምቢ እየተባለ ማንኳኳቱን የቀጠለው ለአምስት ደቂቃ ይሆናል፤ ግን በግምቱ የረጁም ጊዜ ትጋት ጠይቆታል (ሉቃ. 11፤5-8)። ትጋት (persistence or importunity) ሥረ ቃሉ በግሪክ (Anadia) ሲሆን ቃሉ እንዳለ ሲተረጎም “ሐፍረተቢስ” ወይም “ያለሐፍረት” ነው። ቃሉ ሁለት አቀራረብ አለው።

አንደኛው ሰው ኃጢአቱ ሁሉ ይቅር ስለተባለለት ያለ ምንም ሀፍረት መቅረብ መቻሉ ሲሆን፤ ሁለተኛው ደግሞ ሰውዬው ያለበት ሁኔታ ወይም ችግር የሀብረተሰቡን ወግ ወይም የራሱን ይሉኝታ ያለፈ ስለሆነ አይኖውግ ሆኗል ማለት ነው። ጌታ የሱስ ሁለቱንም አይነት ሐፍረተቢስነት ይቀበላል፤ ይህ ሐፍረተቢስነት የአምነት እድገት ስለሆነ ያረካዋል። ልጆቻችን እንዳንደ ማድረግ የማይገባንን ነገር እንኳን የሚያስደርጉን በዚህ ድፍረት መጥተው ስለሚጠይቁን አኮ ነው። አግዚአብሔር ግን ያለ ሀፍረት እንድንጠይቀው የሚያደርገን ለመስጠት ሳይፈልግ ቀርቶ ሳይሆን ሊሰጠን ስለሚወድ ነው፤ በአምነት እንድናድግ እየጠበቀን ነው።

ጌታ የሱስ አግዚአብሔርን ስለማይፈራው ዳኛና ለጎረቤቱ ግድ የሌለውን ሰው ምሳሌ ስለትጋት ለማስተማር መጠቀሙ የሚያስደንቅ አመለካከት ነው። አግዚአብሔር እንደ ዳኛውም እንደ ጎረቤቱም አይደለም፤ ግን አኛ እንዳንደ እንደዚያ ሆኖ ስለሚሰማን እና ጌታ የሱስም ያንን ስሜታችንን ስለሚያውቅ ይመስለኛል እንዲህ አይነት ባሕርያት የተጠቀመው። ለዚህ ነው “ለምኑ፤ ፈልጉ፤ እንኳኑ” የሚሉትን ቃላት የተጠቀመው፤ የኛ ድርሻ ያለመታከት ያንን ማድረግ ነው። የአግዚአብሔር ድርሻ በሉቃስ 18፤ 7-8 ተገልጿል

“አግዚአብሔር ቀንና ሌሊት ወደ እርሱ ለሚጮሁ ምርጦቹ አይፈርድላቸውንም? ከመጠን በላይስ ችላ ይለቸዋልን? እላችኋለሁ ፈጥኖ ይደርሳቸዋል”

ጥያቄው ግን አሁንም “ነገር ግን የሰው ልጅ በሚመጣበት ጊዜ በምድር ላይ አምነትን ያገኝ ይሆንን?”

4. አምነት ሥራውን ያስፋፋዋል

ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ የአግዚአብሔር አንዱ ሥራ

“ያልነበረውን እንደነበረ የሚያደርግ” ሮሜ 4:17 ብሎ ነው የገለጸው።

ምንም ነገር አልነበረም፤ አግዚአብሔር ሲሠራ ግን ነገር ሆነ፤ በተለይ ሥነፍጥረትን ስናሰብስብ ዘፍጥረትን ስናነብ ይህ አሳብ ግልጽ ይሆናል።

ለመኑበትም የሚከናወነው ሁኔታ ይህ ነው። የሁኔታዎች አለመመቻቸት አግዚአብሔርን ከማድረግ አይከለክለውም። ምክንያቱም እርሱ “ያልነበረውን እንደነበረ የሚያደርግ” ነው። አምነት በአግዚአብሔርና በሰው መካከል የሚሆን አቀባባይ ሁኔታን መፍጠር ማለት ነው። አግዚአብሔር አምነትን ይሰጠናል፤ እኛ ያንን አምነት በመጠቀም የእርሱን ኃይል እናስለቅቃለን። የእርሱ ሥራ መስጠት የእኛ ሥራ ደግሞ ያንን ሰጦታ መጠቀም ሲሆን በመካከል ያለውና የሚያያይዘው መስመር አምነት ነው።

አምነት የአለት ተግባራትን የሚሆነው ለዚህ ነው። በአለም ላይ የአግዚአብሔር ኃይል በጣም ያስፈልጋል። ብዙ የፖለቲካ ሰዎች፤ የመንግሥት መሪዎች፤ የኢኮኖሚና ያሶሲያል ባይንስ አዋቂዎች ሲተምኑ በፍጥነት እያደገ ያለው የሰው ልጅ ቁጥር ብዛትና የተፈጥሮ ሐብት ሲመጣጠን የሰውን ልጅ ፍላጎት ሁሉ ለሟሟላትና ምጽቱን ለመጠበቅ ለረጅም ጊዜ የሚበቃ አይደለም ይሉናል። የተፈጥሮ ሃብት እያለቀ ሲሄድ አስቀድሞ ያንን ሃብት የፈጠረው የአግዚአብሔር ኃይል ማስፈለጉ የአምነት ጉዳይ ብቻ ባይሆን የምክንያትም ስሌት ነው።

ይህንን እውነት የተረዱ ብዙዎች መልሳችን ጸሎት ነው ብለው ያምናሉ፤ ወይም እንደዚያ ለማመን ተገደዋል። መንፈሳዊ እንቅስቃሴ ወይም ነውጥ (revival) ካልገኘን በስተቀር የሚደረገው ጥረት ሁሉ ውህ ቅዳ ውህ መልስ ብቻ ይሆናል። ይህ

ሁኔታ በአያንዳችን ግላዊ ሕይወትም እውነት ነው። የሚጠበቅብንን ሁሉ ለሟሟላት ማንኛችንም ብቃት የለንም። ጌታ የሱስ ይህንን እውነት በማያወላውል መንገድ ቁልጭ አድርጎ አስቀምጦታል።

ዮሐ. 15:5 “...ያለ እኔ ምንም ልታደርጉ አትችሉምና”።

ያለ እርሱ ምንም ማድረግ ካልቻልን በራሳችን ብቻ ለመሆን ያለን ተስፋ ቢመዘንና ቢለካ ምን ያህል የሚሆን ይመስለችኋል? ያለ እርሱ ምንም ማድረግ አለመቻላችንን ተረድተን የእርሱን እርዳታ በአምነት ስንፈልግ ግን የእርሱን ሥራ መሥራታችንና ማስፋፋታችን ነው።

5. አምነት ይገልፀዋል

እንዲህ አስባችሁ ታውቃላችሁ? አግዚአብሔር ራሱን ለእኛ ለመግለፅ ባይፈልግ ኖሮ ስለ እርሱ ምንም ማወቅ እንችልም ነበር። እንዲያ ቢሆን ኖሮ በጣም የሚያሳዝን ሁኔታ እይሆንም ነበር? በሰብዓዊነትና በመለኮታዊነት መካከል ያለውን ርቀት ለማጥበብ በራሳችን ችሎታውም ፍላጎቱም የለንም። አግዚአብሔር ግን ራሱን ለእኛ ለመግለጽ መረጠ። ያንን መገለጽ ለእኛ እውን የሚያደርግልን ታዲያ አምነት ነው። ለጊዜው ይህንን አሳብ አስቲ በአእምሮአችን እያሰለሰለንው እንቆይ። በሚቀጥሉት ምዕራፎች ይህንን እንዴት ማድረግ እንደምንችል በሰፊው እናያለን። አግዚአብሔር ራሱን ለሰዎች ገልጸዋል፤ ያንን መገለጽ ለሰዎች እውን የሚያደርግልን አምነት ነው።

አግዚአብሔር ራሱን በመግለጹና ያ መገለጽ ለእኛ እውን በመሆኑ መካከል ልዩነት አለ። አግዚአብሔር ራሱን ገልጿል፤ ያ መገለጽ (revelation) ተብሎ የሚታወቀው ነው። አምነት ደግሞ ያንን መገለጽ እንድናየው ያስችለናል፤ ያ (disclose) የሚባለው ነው። ለምሳሌ የገና ስጦታ ስንሰጣጥ ሰፊው ስጦታውን ይሰጣል፤ ተቀባዩ ግን ስጦታውን ተቀብሎ ካልከፈተው ስጦታው ባይገለጽ ይቀራል። አግዚአብሔር ራሱን በመግለጽ ስጦታ አድርጎ ሰጥቶናል፤ ያንን ስጦታ ተቀብለን በጥቅም ላይ ማዋል የእኛ ሥራ ነው ያንን ለማድረግ የሚያስችለን ችሎታ አምነት ነው።

የገና ሥጦታችንን ለመክፈት የሚያስችሉንን ያህል ይህንን ዘላለማዊ ሥጦታ ለመክፈት ብንጥር እግዚአብሔርን በሙሉት እናውቀዋለን። ይህ ግን እንዲህ እንደቀረበው ቀላል እንዳልሆነ እናውቃለን። ሕይወት ጥልቅ የሆነ ክስተት ነው። የሕይወት ሰጪ የሆነው እግዚአብሔር ታዲያ ምን ያህል የበለጠ ጥልቅ ነው? ኢዮብ 9:10 እና ሮሜ 11:33 የእግዚአብሔር ጥልቀት የማይመረመር እንደሆነ ይመስክራሉ። ተረድተነው ተረድተነው የምናበቃው አይደለም፤ እግዚአብሔር በሥነ ፍጥረት ራሱን ገልጿል፤ በተጻፈው ቃሉ እንግግርናል፤ በሰዎች መልዕክት እንጋግርናል፤ በውስጣችን ተገልጿልናል፤ ይህ ሁሉ እኛ እርሱን እንድናውቅ ለማድረግ በቂ መገለጽ ሲሆን እርሱን ግን በሙሉት አይገልጽውም።

6. እምነት ፍርዱን ይገታዋል

እግዚአብሔር በሰዎች ለመፍረድ አይችሉም፤ አይፈልግም። እንዲያውም በባሕርዩ ደስ የሚሰኝበት ነገር የዚህን ተቃራኒ ማድረግ ነው። ያም ምህረትን መስጠት ነው። የሚከተሉትን ጥቅሶች አስቲ እንመልከት

“...ምህረትን ይወዳልና...”

ሚልክያስ 7:18

“ኃጢአተኛው ይሞት ዘንድ አልፈቅድም”

ሕዝቅኤል 33:11

“...ሁሉ ወደንበሐ እንዲደርሱ እንጂ ማንም አንዳይጠፋ...”

2ጴጥሮስ 3:9

“ከዚህ ጠማማ ትውልድ ራሳችሁን አድኑ”

ሐዋ. ሥራ 2:40

የእግዚአብሔር መልካም ፈቃድ እንዲህ ቢሆንም ደህንነትን ግን በግድ አንድንቀበል አያደርገንም። እግዚአብሔር የሰጠንን እምነት በሥራ በምናውልበት ጊዜ በውስጣችን

የሚንቀሳቀስ ሂደት ይጀምራል፤ መዋጀት፤ መመለስ፤ ይቅርታ፤ ደህንነት፤ ጽድቅ፤ ቅድስና።

ኃጢአት መቀጣት አለበት፤ ወይም ለኃጢአት ፍርድ አለው። ምክንያቱም የእግዚአብሔር ቃል

“የኃጢአት ደሞዝ ሞት ነው” ሮሜ 6:23 ይላል።

ይህንን በሚመለከት ለአያንዳንዳችን ሁለት ምርጫዎች ተሰጥተውናል። የኃጢአት ፍርድ ወይ በእኛ ላይ መውደቅ አለበት ወይ ክርስቶስ የከፈለውን ዕዳ ለእኔ ነው ብለን መቀበል አለብን።

ታላቁ እንግሊዛዊ የእግዚአብሔር ሰው ሲ. ኢስ ሉዊስ እንዲህ ብለው ጻፉ፤ “በመጨረሻ ሰናዩው ሁለት አይነት ሰዎች አሉ፤ ለእግዚአብሔር “ፈቃድህ ይፈጸም” የሚሉ ወይም እግዚአብሔር “ፈቃድህ ይፈጸም” የሚላቸው። እኛ ፈቃድህ ይፈጸም የምንለው ከሆነ የልጁን የየሱስ ክርስቶስን መወለድ፤ ሕይወት፤ ሞትና ትንሣኤ እምነን ኢየሱስ ያድናል ማለታችን ነው። እርሱ “ፈቃድህ ይፈጸም” ካለን ግን በራሱህ ጥረትና ችሎታ የተበላሸውን እስተካክል፤ አለዚያ ፍርድ ይመጣብሃል ማለቱ ነው። ውሳኔያናችን ሁለተኛው ከሆነ ጊዜያዊና ዘላለማዊ ከሆነው የፀጋ ጥበቃ ውጪ እንሆናለን።

እምነት ለእኛስ ምን ያደርግልናል?

እስካሁን ድረስ እምነትን ያየነው ከእግዚአብሔር አንጻር ነው። አሁን ደግሞ እስቲ ጥቂት ጊዜ ወስደን እምነትን ከእኛ አንጻር ለማየት እንሞክር። ከዚህ በኋላ የሚበዛው የመጽሐፉ ክፍል “ምን” ወይም “ለምን” ከሚለው ጥያቄ ይወጣና “እንዴት” የሚለውን ጥያቄ በመመለስ ላይ ያተኩራል።

እምነት ለእኛ ለምን አስፈላጊ እንደሆነ እስካሁንም ቢሆን በተዘዋዋሪ መንገድ

አይተነዋል። እግዚአብሔር ደስ ሲሰኝ፤ እግዚአብሔር ሲፈታ፤ እግዚአብሔር ሲረካ፤ እግዚአብሔር ሲገለጽ፤ እግዚአብሔር ሲሰፋፋና ፍርዱን ሲገታ ጥቅሙና ትርፉ ለእኛ ነው። “ፍላጎት ለፍቅር አበዳሪ ነው”፤ ይህም ማለት አበዳሪ ሁልጊዜ እንዲከፈለው የሚጠብቀው ዕዳ አለ። ፍቅር ደግሞ በጣም አፍቃሪ ስለሆነ፤ የፈለገውን ፍላጎት ለማሟላት ሁሉ ዝግጁ ነው። ብዙ ፍላጎቶች አሉን፤ ፍቅር ታዲያ አሟላቸዋልሁ ይለናል፤ እምነት ደግሞ እንዲያደርግ ይፈቅድለታል። ስለዚህ እምነት እግዚአብሔርንና የእርሱ የሆነውን መልካም ነገር እንድንጨብጥ ያግዘናል።

ወንጌል እምነት ለእኛ የሚያደርገውን በብዙ ጥቅሶች ዘርዝሮታል።

በማቴዎስ

- 6:30 - እምነት ለልብሳችን
- 8:26 - እምነት ፍርሃትን ያስወግዳል
- 9:22, 29 - እምነት ለፈውስ
- 13:58 - እምነት ለተአምር
- 15:28 እምነት ጥርጣሬን ለማስዋገድ
- 16:8-10 - እምነት ለምግባችን
- 25:21 - እምነት ለትልቅ ሹመት

በማርቆስ

- 2:5 - እምነት ለይቅርታ
- 2:11-12 - እምነት ለፈውስ
- 10:52 - እምነት ለዓይን ብርሐን
- 16:14 - እምነት ለትንሣኤ

በሉቃስ

- 7:9 - እምነት ያስመሰግናል
- 8:25 - እምነት የአየር ጠባይን ይቀይራል
- 17:6 - እምነት እንቅፋትን ያስወግዳል

22:32 - እምነት የተለወጠውን ይለውጣል

በዮሐንስ

- 2:11፣ 7:31፣ 8:30 - እምነት ከክርስቶስ ጋር ያገናኛል
- 11:45፣ 12:11 - እምነት ለእምነት የሚያበቃ ተአምር ያደርጋል
- 14:1 - እምነት ያድናል
- 14:12 - እምነት ክርስቶስ በምድር ካደረገው ነገሮች በላይ እንድናደርግ ያስችለናል

እነዚህ ሁሉ በእምነት የሚከሰቱ ታላላቅ በረከቶች ናቸው። እነዚህ ሁኔታዎች በሕይወታችን እንዲከናወኑ ለማድረግ ብዙ የእምነት እድገት እና ጥረት ይጠይቃል። ከእግዚአብሔር የምናገኘውን እንክብካቤ ሁሉ፤ ጤንነት፤ ተአምራት፤ ሌሎችን መባረክ፤ መንፈሳዊ ኃይል፤ የተፈጥሮን ሁኔታ መለዋወጥ መቻል፤ ዘላለማዊ ፀደቃ እነዚህ ሁሉ የእምነት ውጤቶች ናቸው። እምነት ለእነዚህ ነገሮች ሁሉ ወሳኝ ነው፤ እምነት ድማሚት (dynamo) ነው፤ ያስፈልገናል፤ ልንለማመደው ይገባናል፤ ሌሎችም እንዲለማመዱት ልንረዳቸው ይገባል። የዚህ መጽሐፍም ዋና አላማ ይኸው ነው።

ምን ያህል አምነት ያስፈልገዋል?

ምናብን ለመከርከር - 1

በሰናፍጭ ቅንጣት ሚዛን ሲለካ
የሚያስፈልገንን የአምነት መጠን
አንዴት ማወቅ አቅላለሁ?

ምን ያህል የሚለው ጥያቄ ራሱ የአምነትን ልክ የሚጠይቅ ይመስላል። የአውነተኛ አምነት ትንሽ የለውም፤ ግን የአውነተኛውን አምነት ጉዳይ አሳስቶ መረዳት ቀላል ነው። እንደ ጊዜ ደቀመዛሙርቱ ጌታ የሱስን ለምን አጋንንት ማሰወጣት እንዳልቻሉ ጠየቁት፤

“አምነታችሁ በማነሱ ምክንያት ነው፤ አላችኋለሁ የሰናፍጭ ቅንጣት የምታህል አምነት ቢኖራችሁ ይህንን ተራራ ከዚህ ተነስተህ ወደዚያ ሂድ ብትሉት ይሄዳል፤ የሚሳናችሁ ነገር አይኖርም” (ማቴ. 17፤20)

የዚህ ጥቅስ አሳብ ጥልቅ ነው፤ የአምነታችሁ ማነስ ካለቸው በኋላ ከሰናፍጭ ቅንጣት ጋር አወዳደረው። በመካከለኛው ምስራቅ በተለይ ፓልስታይን (ፍልስጤም) ተብሎ በሚጠራው አካባቢ፤ አስራኤልንም ጨምሮ ማለት ነው፤ የሰናፍጭ ፍሬ በጣም ትንሽ ከመሆኑ የተነሳ በአይን ለማየት እንኳን ያስቸግራል ይባላል። ይህ ቅመም ታዲያ

በጣም ኃይለኛ ከመሆኑ የተነሳ ትንሽ ቁንጥር ለብዙ ሰው ይበቃል። ለመገበያየት እንኳን የሚጠቀሙት በጣም ትንሽ የሆነች ልዩ መስፈሪያ ነበር ይባላል። ጌታ የሱስ ምን ለማለት እንደፈለገ ደቀ መዛሙርቱ በደንብ ተረድተውታል። በጣም ትንሽ ተብሎ ከሚገመተው ነገር እንኳን ያነሰ አምነት ቢኖራችሁ ትልቅ የሆነባችሁን አክል ልታሸንፉት ትችላላችሁ።

በዚህ ውስጥ እኛን ሊያበረታታን የሚገባው ትልቅ እውነት አለ። አምነት እውነተኛ እስከሆነ ድረስ ትንሽም እንኳን ቢሆን ኃይለኛ ስለሆነ ለሁሉ ነገር በቂ ነው። ጥያቄው ታዲያ “ምን ያህል?” ሳይሆን “ምንድነው?” የሚለው ነው። ስለዚህ አስቲ ሬመድ ብለን አምነት ምን መሆኑን እንመርምርና እንዴት እንደምንጠቀምበትም እንይ።

ምዕራፍ ሁለት

ለአምነት የሚያስፈልጉትን ግንዛቤዎች

ቦታው አሜሪካን አገሩ በቴክሳስ ስቴት ኮሌጅ የተማርኩበት ትምህርት ቤት ነበር። ጊዜው የኮሌጅ ትምህርት ለመጀመር ቴክሳስ አንደኛው ነበር። ቀኑ ትምህርት ለመጀመር የመመዝገቢያ መጀመሪያ ቀን ነበር፤ ለአገሩ አንግዳ ለሰጧ ባዳ ነበርኩ።

በዕለቱ ያጋጠመኝ ጉዳይ አምነትን የሚሰልብ ስሜትን ዝቅ የሚያደርግ እንቅልፍ የሚነሳ ነበር። ለሴሚስተሩ የምወሰዳቸውን ኮሪዮች መርጫ አስተማሪዎቼን አስፈርሜ መዝጋቢው ጋ ሰሄድ ነው ያልጠበኩት ዱብዳ ያጋጠመኝ፤ የገንዘቡን መጠን ቆልሎ የሌለኝን መጠን አሁን ካልከፈልክ መመዝገብ አትችልም አለኝ። ወገቤ ተቆረጠ። የመጣሁት ዕርዳታ ታገኛለህ ተብሎ ነበር ብሎ ለማስረዳት ብሞክር፤ ሰውዬው ግን ወይ ፍንክች ወይ ንቅንቅ (ለዚያን ጊዜ የጊዜው አባባል ነበር) አልላ አለ። እንዲያውም በመሰልቸት አመለካከት ገለመጠኝ። ወረቀቴን ሰብስቤ ወደኃላዬ ተመለስኩ። በጣም ግራ ገባኝ፤ ምን ማድረግ አችላለሁ ብሎ በእግዚአብሔር ላይ መማረር ጀመርኩ። እግዚአብሔር ጨርሶ የተወኝ መሰሎ ተሰማኝ። ስሜቴም በጣም ዝቅ አለብኝ።

ወደ አንድ ወዳጄ ወደሆነ የእግዚአብሔር ሰው ደወልኩና እግዚአብሔርን ወቀሰኩለት፤ “አይዞህ እግዚአብሔር አንድ ነገር ያደርጋል” አለኝ። በውስጤ “ምንም የሚደረግ ነገር ያለ አይመስለኝም” አልኩና ሰልኩን ዘጋሁት። ትንሽ አምነት አጣሁ እንጂ በማግስቱ ሁኔታው ተቀያየረ። በአርግጥ እንደጠበቅሁት ዕርዳታ አገኘሁ፤ አንዳውም ከጠበቅሁት በላይ። በመጀመሪያው ቀን መዝጋቢ ሆኖ ይሠራ የነበረው ሰው ለካ /”ሬው አልነበረም፤ ምትክ ሠራተኛ ሆኖ ነበር የሚሠራው። እኔ ደግሞ አለወቅሁም እንጂ የዛን ዕለት ለምዝገባ መሄድ አልነበረብኝም። እኔ መመዝገብ በነበረብኝ ቀን ሰሄድ ግን ዋናው መዝጋቢ ተመልሶ መጥቶ ነበር። ገና ሰደርስ ስሜን እየና “አንተ የ 50% tutition ስኮላርሺፕ አለህ፤ ለተቀረው ደግሞ work study ተፈቅዶልህ።

“ አለኝ። የሚታመን አምላክ ጠፍቶ ሳይሆን ስሜቴ ቀዝቅዞብኝ ነበር ለካ እንቅልፍ አጥቼ ያደርኩት።

ብዙ ጊዜ ሰዎች አምነትን ከመለማመድ አኳያ የጋራ የሆነ ስህተት እናደርጋለን። እንደኛው ስህተታችን አምነትን ከስሜት ጋር እናያይዘዋለን። እንዳውም ለእንዳንደቻችን አምነት ማለት ስሜት ነው። እንደ ነገር ለማድረግ ስሜታችን ከገፋፋን ያንን ነገር እናደርገውና የአምነትን መንገድ የተከተልን ይመስለናል። ያ ያደረግነው ነገር የተሳካ ውጤት ካመጣ አምነታችን ሠራ ብለን ደስ ይለናል። ራሳችንንም የአምነት ሰዎች አርገን እናያለን። በእርግጥም አምነት ከስሜታችን ጋር ተስማምቶ የሚሠራበት ብዙ ጊዜ አለ። ብዙ ጊዜ ግን አምነት ትኩስ ስሜት ሳይሆን ቀዝቃዛ እውነት ብቻ ነው። ይህም ማለት አምነት ከስሜታችን ጋር ተቃራኒ የሚሆንበት ጊዜ አለ፤ ታዲያ አምነታችንን ከስሜታችን ጋር ብቻ ካያያዝነው የማያቋርጥ የአምነት ሕይወት መኖር እንችልም።

አምነት ውሳኔ ነው። ጌታ የሱስ ደቀመዛሙርቱን በ “ትንሽ አምነት” ምክንያት ሲገሰጸቸው እናያለን። ይህ የሚያመለክተው የአምነታቸው መጠን እነርሱ እንደወሰኑት መሆኑን ነው። የአምነታቸው መጠን ከእነርሱ ቁጥጥር ውጪ ቢሆን ኖሮ መገሰጽ አይገባቸውም ነበር። በእንጻፋ ግን የስሜታችን ጉዳይ የተለየ ነው። አስቲ ስለስሜታችን ትንሽ እናስብ። ስሜታችንን አኮ መቆጣጠር እንችልም። የስሜትን አገላለጽ መቆጣጠር ይቻል ይሆናል። ለምሳሌ የሚያሳዝን ሲኒማ አይታችሁ ማልቀስን መቆጣጠር ትችሉ ይሆናል፤ ማዘናችሁ ግን ከቁጥጥራችሁ ውጪ ስለሆነ ታዝናላችሁ። የሚያስፈራ ነገር ሰናይ መደንገጥ፤ የሚያሳዝን ነገር ሰንሰማ ማዘን፤ መልካም ዜና ሰንቀበል ደስ መሰኘት፤ እነኚህ ሁሉ ከቁጥጥራችን በላይ የሆኑ ሰብዓዊ ስሜቶች ናቸው። እነኚህ ሁኔታዎች በውስጣችን የሚፈጥሩት ስሜታዊነትን (emotions) ሲሆን፤ አምነት ወይም አለማመን እነኚህ ሁኔታዎች በሕይወታችን ሲከሰቱ በምንወስደው አርምጃ ላይ ይመጣል። ስሜታዊነቱ ግን አምነት አይደለም። ይህንን አጥብቂ የምደጋግመው ስሜት እንደ አምነት አየተቆጠረ ብዙ ስህተት ሲሠራ ስለየሁ ነው።

በደረሰብን መጥፎ ነገር ስሜታችን በንዴት ገንፍሎ ከእግዚአብሔር ፈቃድ ውጪ የሆነ ነገር እንድናደርግ ከገፋፋን ያ አምነት አይደለም፤ ዜናውን ተቀብለን ግን ሐዘናችንን ዋጥ አድርገን “በዚህም ውስጥ እግዚአብሔር መንገድ አለው” ካልን ያ አምነት ነው። በሌላው በኩል ደግሞ በስሜት በመንገፋት ብቻ እግዚአብሔር ያለውን አለ፤ ያላደረገውን እደረግ ማለትም አምነታዊ አርምጃ አይደለም። በሰሙትና ስሜታቸው በተነቃቃበት ነገር ተገፋፍተው የአምነት አርምጃ ነው። በማለት ማድረግ የማይገባቸውን አድርገው በኋላ የሚፀፀቱ ብዙ ሰዎች አውቃለሁ። የአምነት አርምጃ በረከት እንጂ በኋላ ፀፀት እንደማያመጣ ላረጋግጥላችሁ አወዳለሁ።

ሁለተኛው ስህተት አምነትን በእውቀት ላይ የተመሠረተ አድርጎ መውሰድ ነው። በእርግጥ አዕምሮአችን ስለ አምነት በማሰብ የአምነትን አርምጃዎች ማጤን ይኖርበታል። ነገር ግን አምነት ራሱ በአዕምሮ እውቀት ላይ የተመሠረተ አይደለም። አዕምሯችን የተወሰነ ነው። ያልተወሰነውን የአምነት እውነት በሙሉ ለመረዳት አቅም የለውም። የምናምነው በአዕምሮአችን የምንረዳውን ብቻ ከሆነ በጣም የምናሳዝን መንፈሳዊ ስንኩሉን ሆነናል ማለት ነው። አምነት አንዳንድ ጊዜ ከምክንያት (reason or logic) ውጪ ወይም ተቃራኒ ይሆናል። አንዳንድ ደግሞ ምክንያትን እንኳን አልፈው የሚሄዱ አርምጃዎችን እንድንወስድ ያደርገናል። ይህንን አሳብ ወደፊት በሰፊው እናየዋለን። አሁን ለጎላው የፈለኩት ነጥብ ግን የዕውቀት ችሎታ ብቻ ዋናው እውነትን የመረጃ መንገድ አለመሆኑን ለማሳየት ነው፤ ወይም የእውነት መኖሪያ አዕምሮ ውስጥ አይደለም።

ይህንን ሁሉ በምልበት ጊዜ ግን እግዚአብሔር ስሜትንና እውቀትን ይጠላል ወይም ይቃረናል ማለቱ አይደለም፤ የስሜትም የአዕምሮም ፈጣሪ አኮ እርሱ ነው። በስሜታችን ደስ እንድንሰኝ በእውቀታችንም ብዙ እንድንሠራ ፈቃዱም አቅዱም ነው።

ሆኖም እግዚአብሔር በውስጣችን ያሰቀመጣቸው ክፍሎች ሁሉ የተመደበ ሥራ አቅዶላቸዋል። የስሜት ሥራ እንዲሰማን ማድረግ፤ የአዕምሮ ሥራ ደግሞ እንድናስብና እውቀት እንድንቀሰም ነው። የሁለቱም ሥራ ግን የአምነት አላፊነት አይደለም። ይህንን እውነት በደንብ መረዳት አለብን።

ወደፊት በዚህ መጽሐፍ እንደምናየው ሰይጣን በእነኚህ በሁለቱም ክፍሎቻችን (በሰሜንም በአዕምሮም) መጠቀም ስለሚችል እምነት የሰሜንም ሆነ የአውቀት ተገዢ አለመሆኑን መረዳት ከብዙ መዘበራረቅ ያድናል። አስቲ ይህንን አሳብ ፈታ አድርገን እንየው።

መጽሐፍ ቅዱስ ስለተለያዩ ሰብአዊ ክፍፍል ብዙ የሚናገረው አለው። ሰው የተለያየ ክፍል አለው ለማለት ነው። ይህንን ልዩነት መረዳት ስንጀምር እግዚአብሔር ለአምነት ያቀደውን ክፍላችንን ማወቅ እንጀምራለን። ሐዋርያው ጳውሎስ ይህንን እውነት ለመረዳት መንደርደሪያ የሚሆን አሳብ በዚህ ጥቅስ ውስጥ ሰጥቶናል።

“የሰላም አምላክ ራሱ ሁለንተናችሁን ይቀድስ፤ መንፈሳችሁ ነፍሳችሁና ሥጋችሁ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በሚመጣበት ጊዜ ያለንቀፋ ይጠበቅ”
1ተሰሎንቄ 5፤ 23-24

ሐዋርያው በዚህ ጥቅስ ውስጥ ሶስት ታላላቅ የሰውን ክፍሎች ይገልጻል፤ መንፈስ ነፍስና ሥጋ። አስቀድመን መረዳት ያለብን አንድ ነገር ታዲያ እነኚህ የተለያዩ ክፍሎች የተለያዩ አገልግሎት መፈጸሚያቸው ነው። በሌላ ቦታ ላይ ጳውሎስ በክርስቶስ አካል ውስጥ ያለንን የሥራ ድርሻ በሰውነት ብልቶች ውስጥ ካለው የአሠራር ክፍፍል ጋር ያመሳስለዋል።

“አካል በሙሉ ዓይን ቢሆን ኖሮ መሰማት ከየት ይገኝ ነበር? አካል በሙሉ ጀሮ ቢሆን ኖሮ ማሸተት ከየት ይገኝ ነበር? ነገር ግን እግዚአብሔር እንደወደደ እያንዳንዱን በቦታው መድቧል።” 1ቆሮንቶስ 12፤ 17-18

ጀሮ አገልግሎቱ መሰማት ነው፤ ዓይን ማየት፤ ሆድ ደገሞ ምግብ መፍጨት ነው። ሆድ ካለየሁ ብሎ ወደ ላይ ቢንጠራራ ብዙ መደናበር ይፈጠር ነበር።

ልክ እንደዚሁ የመንፈስ የነፍስና የሥጋ አገልግሎት የተለያዩ ነው። ይህ ሶስት የአገልግሎት ልዩነት የሚጀምረውም የሚያንጸባርቀውም የሰላሌን ባሕሪ ነው። እሁንም ጳውሎስን እንደገና እንጥቀስ።

“ስጦታዎች ልዩ ልዩ ሲሆኑ መንፈስ ግን አንድ ነው፤ አገልግሎትም ልዩ ልዩ ሲሆን ጌታ ግን አንድ ነው፤ አሠራርም ልዩ ልዩ ሲሆን ሁሉን በሁሉ የሚሠራው ግን ያው አንዱ እግዚአብሔር ነው” 1ቆሮንቶስ 12፤4

ጳውሎስ እንዲህ ነው የሚለው፤ መንፈስ ቅዱስ የስጦታዎች ሐላፊ ሲሆን ጌታ የሰብ የአገልግሎትን ክፍል ያያል፤ እግዚአብሔር ደግሞ በአጠቃላይ ሁሉን ይመለከታል። ይህ መወዳደርና አለመግባባት የማይኖርበት ፍጹም የሆነ በመለኮታዊ ስምምነት ያለ የሥራ ክፍፍል ነው።

የእግዚአብሔር ቃል በተለያዩ ቦታዎች የሥነ ፍጥረትን (የመፍጠርን) አላፊነት የአብ፡ የደህንነት አገልግሎት የጌታ የሰብ፤ የመቀደስና የማጽናናት አገልግሎት የመንፈስ ቅዱስ እንደሆነ ያመለክታል። በእርግጥ ጌታ የሰብም መንፈስ ቅዱስም በመፍጠር ሥራ ውስጥ ተሳትፎ ነበራቸው።

“ሰውን በመልካችን እንደምሳሌያችን እንፍጠር” ዘፍጥረት 1፤27

የሚለው ጥቅስ በፍጥረት ሥራ ውስጥ ሀብረት እንደነበረ ያመለክታል። ግን ዋናው ሀላፊነት የእግዚአብሔር አብ መሆኑን “በመጀመሪያ እግዚአብሔር” ከሚለው የመጽሐፉ መክፈቻ ጀምሮ ያለው ገለጻ ያመለክታል። የሰውን ልጅ ደህንነት ያቀደው አብ እንደሆነ እሁንም መጽሐፍ ቅዱስ በተለያዩ ቦታዎች ያመለክታል። መንፈስ ቅዱስም ከጌታ የሰብ ጋር ሆኖ በደህንነት አገልግሎት ተሳትፎ አለው። ነገር ግን ለአባቱ ታዛዥ ሆኖ ራሱን ለመስቀል ሞት አሳልፎ ለመስጠት ፈቃደኛ ሆኖ ዕዳቶንን የከፈለው ጌታ የሰብ ነው። አብ አባትና ልጁ ጌታ የሰብ ዛሬ በሰማያት ዙፋን ላይ ተቀምጠው መንፈስ ቅዱስን ወደ አለም ሲልኩ፤ በአለም ውስጥ ሆኖ መለኮታዊ ተግባራትን ዛሬ የሚያከናውነው፤ እኛም ቅዱሳን ተብለን አብ አባት በሰማይ አለን፤ ኢየሱስ ጌታ ነው ለማለት የሚያስችለን መንፈስ ቅዱስ ነው።

በተመሳሳይ መንገድ በሰዎችም ውስጥ ሶስት የተለያዩ ሆኖም የተቀናጁ ሕልውናዎች አሉ። መንፈስ፤ ነፍስና ሥጋ። የሶስቱም አገልግሎታቸው የተለያየ ነው። የሚከተለውን ጥቅስ እስቲ በትኩረት እንየው፤

“አግዚአብሔር ግን ይህን በመንፈሱ አማካይነት ለእኛ ገልጦልናል። መንፈስም የአግዚአብሔርን ጥልቅ ነገር እንኳን ሳይቀር ሁሉን ይመረምራል። በውስጡ ካለው ከራሱ መንፈስ በስተቀር ከሰው መካከል የአንድን ሰው አሳብ የሚያውቅ ማን አለ?” 1ቆሮንቶስ 2፤10-11።

ሐዋርያው ጳውሎስ ከሰላሴዎች ክፍል አንዱ የሆነውን የመንፈስ ቅዱስን ሥራ ከግላዊ ሰው መንፈስ ጋር ነው የሚያወዳድረው፤ ይህንን የተዛመደ አሳብ እንደገና የበለጠ አያስፋፋው ይሄዳል።

“የአግዚአብሔርን ሐሳብ የሚያውቅ ማንም የለም ከአግዚአብሔር የሆነውን መንፈስ እንጂ የአለምን መንፈስ አልተቀበልንምና፤ ይህም አግዚአብሔር በነፃ የሰጠንን እናውቅ ዘንድ ነው። እኛ የምንናገረው ይህን ነው፤ ከሰው ጥበብ በተማርነው ቃል ሳይሆን፤ ከመንፈስ በተማርነው ቃል እንናገራለን፤ መንፈሳዊ እውነትንም የምንገልጸው በመንፈሳዊ ቃል ነው። መንፈሳዊ ያልሆነ ሰው (ነፍሳዊ ሰው) ከአግዚአብሔር መንፈስ የሆነውን ነገር ሊቀበል አይችልም፤ ምክንያቱም እንዲህ ያለው ነገር ለእርሱ ሞኝነት ነው። በመንፈስም የሚመረመር ስለሆነ ሊረዳው አይችልም። መንፈሳዊ ሰው ግን ሁሉንም ይመረምራል። ራሱ ግን በማንም አይመረመርም” 1ቆሮንቶስ 2፤12=15።

የሰውን እስተሳሰብ የሚያውቀው አዕምሮው ወይም ስሜቱ ሳይሆን መንፈሱ ነው። ይህ ምን ማለት ነው? ለምሳሌ አንዴት ነው አንዲት ሴት መንፈሷን የምትለማመደው? ተገቢ ጥያቄ ነው፤ ግን ቆይ እንደርስበታለን። እሁን የደረሰንበት ደረጃ በአመክብት ነገር ስለ መመለስ ነው። እዚህ ጋ ለአደጋ የምንጋለጠው በመንፈስና በአዕምሮ መካከል ያለውን ልዩነት ሳንረዳ ቀርተን ልዩነት የላቸውም በሚል ግምት ስንሆን ነው። ስለዚህ እስቲ ወደኋላ ወደ መጀመሪያው መለስ እንበልና አያይዘነው አንምጣ።

አግዚአብሔር በኤደን ገነት ለአዳምና ለሔዋን ደንብን ሲያወጣላቸው፤

“ነገር ግን መልካምና ከፋን ከምታሳውቀው ዛፍ አትብላ፤ ምክንያቱም ከእርሱ በበለህ ቀን በእርግጥ ትሞታለህ” ዘፍጥረት 2፤17።

ከዛፋ ከበሉ በኋላ ግን አዳምና ሔዋን በሕይወት መኖራቸው አለቋረጠም ወይም ወዲያው አልሞቱም። ነገር ግን የሞተ ነገር ነበር፤ እነርሱም የተለዩ ሰዎች ሆኑ። አግዚአብሔር እንዳስጠነቀቀው መንፈሳቸው ነበር የሞተው። በሌላ አነጋገር ወዲያው በመንፈስ የሞቱ ሆኑ፤ አካላቸው ግን የሞተው ቆይቶ ነው።

ጌታ የሱስ ኒቆዲሞስን በተገናኘው በዚያ ሌሊት (ዮሐንስ 3) በመጀመሪያ ያስተዋለው በመንፈስ ሙት መሆኑን ነበር። ለዚህ ነው

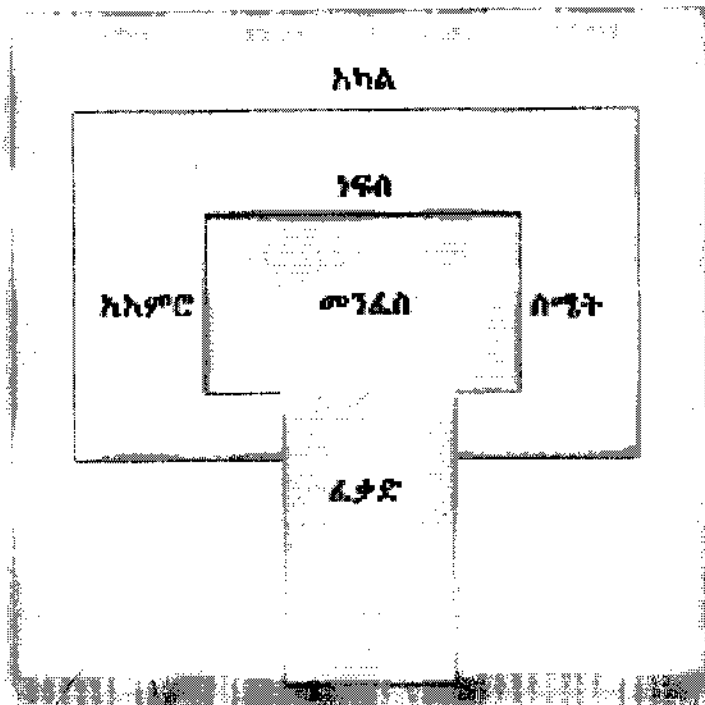
“ማንም ከውኃና ከመንፈስ ካልተወለደ በቀር ወደ አግዚአብሔር መንግሥት ሊገባ አይችልም” ዮሐንስ 3፤5-6 ያለው።

ጌታ የሱስ ለኒቆዲሞስ የሚለው፤ “እንተ ወለጆቹ በተፈጥሮአዊ ደረጃ የወለዱት ሰው ብቻ ነህ። በመንፈሳዊ ደረጃ ደግሞ በመንፈስ እንደገና መወለድ አለብህ” ነበር የሚለው። የአዳምና የሔዋን መውደቅ በሰው ዘር ላይ እንዲሰለጥን ያደረገውን ሞት ሊገታው የሚችለው የአግዚአብሔር መንፈስ ብቻ ነው። ሐዋርያው ጳውሎስ እንዳለው

“ሰዎች ሁሉ በአዳም እንደሚሞቱ እንደዚሁም ሰዎች ሁሉ በክርስቶስ ሕያዋን ይሆናሉ” 1ቆሮንቶስ 15፤22።

ይህ አዳም ያመጣውን ክርስቶስ ግን ሕይወቱን ከፍሎ የመለሰው ሞት አካላዊ ሞት ሳይሆን መንፈሳዊ ሞት ነው። የሚከተለውን ሰዕላዊ መግለጫ ብናይ ለማለት የምፈልገውን ነገር በደንብ ይገልጻል። ይህ ሰዕል በብዙ የመጽሐፍ ቅዱስ ምሁራን በተለይም የመንፈስ ቅዱስን አገልገሎት በግል በተለማመዱ ሰዎች ተደጋግሞ በጥቅም ላይ የዋለ ሞዴል ነው።

በአራት ዳይሜንሽን የተያዘን አሳብ በሁለት ዳይሜንሽን በሙሉት ለመግለጽ ስለማይቻል በሰዕሉ ውስጥ የራሳችሁን ግምት ማስገባት ይኖርባችኋል። የተለያዩ ክፍሎችን ለመከፋፈል የተጠቀምንባቸው መስመሮች በሕይወትም ሁልጊዜ እንደዚህ ግልፅና ጉልህ ናቸው ማለት አይደለም።

ይህ ሰዕላዊ መግለጫ በዚህ መጽሐፍ ውስጥ ለቀረበው ትምህርት በጣም ጠቃሚ ስለሆነ በደንብ እንድታጠኑት አበረታታችኋለሁ። በዚህ መጽሐፍ ውስጥም ደጋግመን በተለያዩ አቀራረብ እናየዋለን።

በሰዕሉ ላይ ውጪያዊው ክፍል አካል ነው። ከሚታየው አለም ጋር የቅርብ መነካካት ያለው አካል ነው። አካል የሚለው ቃል በግሪክ ሶማ ይባላል። መካከለኛው ክፍል ነፍስ ነው። ይህ ክፍል በአካል ውስጥ የተያዘ ሲሆን የአያንዳንዱን ሰው አርሱነት የሚገልጹት ባህርያት ያሉበት ክፍል ነው። እነዚህም ባሕርያት አዕምሮና (mind) ሰሜት (emotions) ናቸው። የሰውን ሰውነት የሚተረጎሙት እነዚህ ባሕርያት ናቸው። ነፍስ በግሪክ ሳይክ (psyche) ሲሆን ሳይኮሎጂ እና ሳይካትሪ የሚባሉት ጥናቶች በዚህ ክልል ላይ ያተኮሩ ናቸው። ይህ ቃል በ 1ቆሮንቶስ 2፤14 ላይ “ፍጥረታዊ ሰው” ተብሎ ነው የተተረጎመው። አዲሱ መደበኛ ትርጉም “መንፈሳዊ ያልሆነ ሰው” ብሎ ነው የተተረጎመው። ቃሉ በእንግሊዝኛ ባሉ የተለያዩ የመጽሐፍ

ትዱስ ትርጉሞች እንዲህ ተተርጉሟል። “ተፈጥሮአዊ፤ መንፈሳዊ ያልሆነ፤ መንፈስ የለሽ” ፤ የቃሉን ስፋት ለማጥላት ብዬ ነው ትርጉም ያበዛሁት።

እነዚህ ሁለቱ ውጪዊ ክፍሎች፤ አካልና ነፍስን ትንሽ አናስፋፋቸው (አካል - ሰውነት ተብሎ መተርጎም ይችላል፤ ነገር ግን ሰውነትን personality ለሚለው ቃል መቆጠቢ ነው። አካልና ነፍስ በእንደነት በግሪክ (Sarx) ተብለው ይጠራሉ። ይህ ቃል በአማርኛ ሥጋ ተብሎ ነው የተተረጎመው። ሐዋርያው ዳውሎስ በ1ቆሮንቶስ 3:1 ላይ “እንደ ሥጋው ያን እንጂ እንደ መንፈሳዊው ያን ልናገራችሁ አልቻልኩም” ሲል Sarx ነው ሥጋ ተብሎ የተተረጎመው። ባርክሊ የተባለው የመጽሐፍ ቅዱስ ኮሚንተሪ በ1ቆሮንቶስ ኮሚንተሪ ላይ ስለዚህ ጥቅስ እንዲህ ይላል። “ለሐዋርያው ዳውሎስ ሥጋ ተፈጥሮአዊ አካል ብቻ ሳይሆን ከዚያም በላይ ነው። ሥጋ ለእርሱ ያ ከእግዚአብሔር የተለየው ሰብአዊ ተፈጥሮ ማለት ነው። ያ አዕምሮአዊና (mental) ተፈጥሮአዊ (physical) የሆነው ከፍል ለኃጢአትም መግቢያ ድልድይ ነው”።

ልብ አድርጎ ዳውሎስ የሚጽፈው ለክርስቲያኖች ነበር፤ ሆኖም ሥጋው ያን አያለ ይጠራቸዋል። አማኝ ከመንፈሳዊነት ውጪ በሆነ ሥጋዊ ልምምድ ብቻ መኖር ከመረጠ ያን ማድረግ ይችላል ማለት ነው።

የሥጋንና የመንፈስን ልዩነት ሐዋርያው በሁለት ታላላቅ ምዕራፎች ገልጾታል፤ (ሮሜ ምዕራፍ 7 እና ምዕራፍ 8) በዚህ ክፍል ውስጥ ዳውሎስ ያለውን እንይ

“ለኃጢአት የተገዛ አዕምሮ ከእግዚአብሔር ጋር ጠበኛ ነው፤ ለእግዚአብሔር ሕግ አይገዛም መገዛትም አይችልም። በሥጋ የሚመሩትም እግዚአብሔርን ማስደሰት አይችሉም።” ሮሜ 8፤ 7-8።

ስለዚህ ሥጋ (አካልና ነፍስ በእንደነት) እግዚአብሔርን የማስደሰት ችሎታ የለውም። ስለሆነም በእኛ ውስጥ ያለውን ከእግዚአብሔር ጋር ሊግባባ የሚችለውን ማንነታችንን ለመፈለግ ወደ ራሳችን ውስጥ ጠልቀን ማየት ይኖርብናል። ሥጋችን ይህ ችሎታ የለውም።

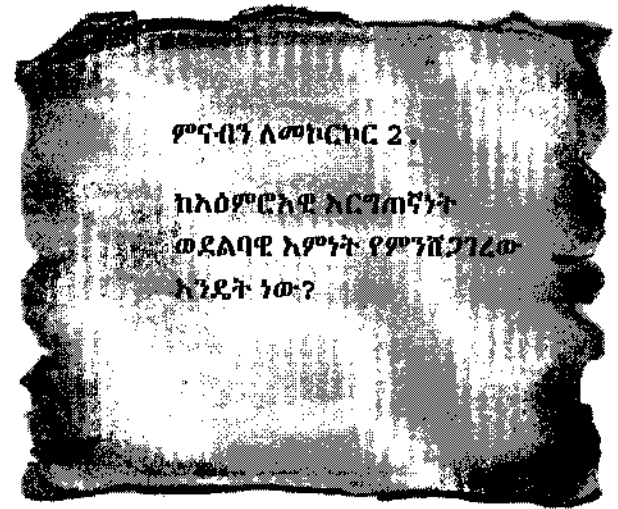
ይህ ውስጠኛው ክፍላችን መንፈስ ነው። የግሪኩ ቃል ኒውማ (pneuma) ሲሆን በሕይወታ ጌታ የሱስን አዳኞችንና ጌታችን አድርገን ለንቀበለው ሰንወስን በውስጣችን እንደገና የሚወለደው ክፍል ነው። ከመንፈስ ቅዱስ ጋር ሊግባባ የሚችለውና መንፈስ ቅዱስ የሚለውን መስማት የሚችለው ይህኛው እኛነታችን ነው። መንፈሳዊ ነገርንም መረዳት የሚችለው ክፍል ይህ ነው። ለዚህ ነው ሮተርህም የተባለው የመጽሐፍ ቅዱስ ኮሚንታተር በ1ቆሮንቶስ 2:14 ላይ ሲጽፍ እንዲህ ያለው “ነገር ግን የነፍስ ሰው የመንፈስን ነገር አሺ ብሎ አይቀበልም፤ ምክንያቱም ለእርሱ ሞኝነት ነው፤ ሊረዳቸውም አይችልም፤ ምክንያቱም መመርመር የሚችሉት በመንፈስ ብቻ ነው”።

ባርክሊ ደግሞ በዚያው በ1ቆሮንቶስ ኮሚንተሪው ላይ እንዲህ ብሎ ጽፏል፡-

ጳውሎስ መንፈሳዊ ነገርን ለመንፈሳዊ ሰዎች ስለመተርጎም ይናገራል። ሁለት አይነት መንፈሳዊ ሰዎችም እንዳሉ ለይቶ ያሳያል። 1. መንፈሳውያን (pneumatikos) ለመንፈስ ሴንሲቲቭ የሆነ፤ ሕይወቱን በመንፈስ የሚመራ ሲሆን 2. ነፍሳዊ ሰው ሱቸኮስ (psuchikos) ሳይክ (psyche) ለሚለው ቃል ስሩ ሲሆን ነፍስ ተብሎ ይተረጎማል። ስለዚህ በቁጥር 14 ላይ ጳውሎስ ነፍሳዊ ሰላሆን ሰው ነው የሚናገረው። ይህ ሰው የሚናገረው ከዚህ ሕይወት ውጪ ሌላ ሕይወት እንደሌለ በማሰብ ነው። አስፈላጊውም ነገር ተፈጥሮአዊ ንብረት፤ ዋጋ የሚሰጠውም ነገር ለሚያየውና ለሚጨብጠው ብቻ ፤ እንዲህ ያለ ሰው መንፈሳዊ ነገር አይገባውም።

እንዲህ ያለ ሰው ሁላችንም የምናውቅ ይመስለኛል፤ ጥያቄው ግን ጠዋት ጠዋት በመስታወት የምናየው ያን ሰው ይሆን?

መንፈሳችን የእግዚአብሔርን ነገር ለመረዳት በጣም አስፈላጊ ከሆነበት ምክንያቶች አንዱ፤ እግዚአብሔርን የምንመስልበት ክፍላችን መንፈሳችን በመሆኑ ነው። እግዚአብሔር መንፈስ ነው፤ ጌታ የሱስ በውሳ ጉድጓድ አጠገብ ለገኛት ሳምራዊት ሴት እንደነገራት (ዮሐንስ 4) በመንፈስና በእውነት ልናመልከው ይገባናል። ሐዋርያው ጳውሎስም ከክርስቶስ ጋር እንደ መንፈስ አለን ብሏል።

ጌታ የሱስን አዳኞችን አድርገን ሰንቀበለው መንፈስ ቅዱስ ወደ መንፈሳችን ይመጣና ከክርስቶስ ጋር ቋሚና ዘላለማዊ ጎብረት እንድንፈጥር ያደርጋል። እግዚአብሔር የራሱ በሆነ ምክንያት ከሰዎች ጋር ግንኙነት የፈጠረበት ክፍል አዕምሮ ወይም ስሜት ሳይሆን መንፈሳችን ነው። እንደ የእግዚአብሔር ሰው ይህንን የአሠራር ቅንጅት በምሳሌ እንዲህ ብለው አብራሩት። “እካል እንደ መርከብ ነው፤ ነፍስ ደግሞ የአዕምሮና የስሜትን ኢንፎርሜሽን የሚከታተል ሹም ሲሆን የመርከቡ ካፒቴን ግን መንፈስ ነው። ፈቃድ ደግሞ የካፒቴኑን ትዕዛዝ የሚያስተላልፍ የበላይ መኮንን ይመስላል።” ትርጉም የሚሰጥ አገላለጽ ነው። አዕምሮና ስሜት አስፈላጊ የሆነ እውቀት (information) ይሰጡናል። ነገር ግን አዕምሮም ሆነ ስሜት የአዛዥነት ሥልጣን አልተሰጣቸውም። የአዛዥነቱ ሥልጣን የመንፈስ ነው። ይህ የሥራ ክፍፍል ሲዘበራረቅ ነው ሕይወት የሚመሳቀለው። ፈቃድን የሚመለከቱ እስቲ አራት ነጥቦችን እንይ፡-

1. የፈቃድ አስፈላጊነት

ይህ እስካሁን ያየነው አባብ ትክክል ከሆነ ታዲያኸው እንዴት አድርጎ ነው ከመንፈሱ ጋር መገናኘት የሚችለው? የሚለው ጥያቄ ቢጠየቅ ተገቢ ይመስላል። ከዚህ

ጋር የሚሄዱ ሌሎች ጥያቄዎችም አሉ፤ መንፈሳችን እንዴት አሳባችንን ሊያውቅ ይችላል? ሰው መንፈስ ቅዱስን መስማት የሚችለው እንዴት ነው? መንፈሳችን እንድናደርግ የሚፈልገው ምን እንደሆነ እንዴት ማወቅ እንችላለን?

ለዚህ ሁሉ ጥያቄ መልሱ አጭር ነው፡- የፈቃድን ሚና መገንዘብ ነው።

ይህ ገለጣ (discussion) ረዘም ያለ እንደሆነ አረዳለሁ። እንዳውም ይህ ሁሉ ሐተታ ከአምነት ጋር ምን ያገናኘዋል ብለችሁ ጠይቃችሁ ይሆናል። መልሱ አምነትን ልንለማመድበት የምንችለው የአኖነት ክፍላችን ፈቃድ መሆኑ ነው።

ከፍ ብሎ ባየነው ሰዕላዊ መግለጫ ላይ ፈቃድ ያለበትን ክልል ስናይ፤ ፈቃድ ከመንፈሳችን ጋር በአንድ ዐውድ ውስጥ ሲሆን አዕምሮና ሰሜኑ ግን ከመንፈሳችን ውጪ ናቸው። ያም ሆኖ ግን በፈቃድና በመንፈስ መካከል ልዩነት አለ፤ መንፈሳችን የእግዚአብሔር መናሪያ ሥፍራ ነው። መንፈሳችን እኛና እግዚአብሔር አምንገናኝበት ሥፍራ ነው። ፈቃድ ግን ፍጹም ሰብዓዊ ባህሪ ነው። ስለዚህ አንድ ቦታ ላይ ፈቃዳችንና መንፈሳችን የሚለይ የማይታይ መስመር አለ ማለት ነው። ያ መስመር የት እንደሆነ ማወቅ አይቻልም። ቁምነገሩም ያንን ማወቅ አይደለም፤ ቁምነገሩ አምነት ነው። አምነት ሲኖር መንፈስ ራሱን በፈቃድ ውስጥ ገለጸ ማለት ነው፤ መንፈስ በፈቃዳችን ውስጥ እየጎለ ሲመጣ ያ ክስተት የአምነት አድገት ይባላል፤ በሌላ እነጋገር የእግዚአብሔር ፈቃድ በፈቃዳችን ተገለጠ ማለት ያ ነው። እንደ እግዚአብሔር ሰዎችም ትጋታችንና ጥረታችን ይህ ክስተት በሕይወታችን የበለጠ እንዲጎለ መሆን አለበት።

ጀርጅ ማክዶላንድ በ19ኛው መቶ ምዕት የታወቁ ስኮትላንዳዊ ወንጌል ሰባኪና ጸሐፊ ነበሩ። “ያልተነገሩ ስብከቶች” (Unspoken Sermons) በተባለው መጽሐፋቸው ስለ ሰው ፈቃድ በሰፊው ጽፈዋል፡- (ለመተርጎም በሚያስቸግር የጥንት እንግሊዝኛ የተጻፈ ስልሆነ ቃል በቃል ሳይሆን የአሳብ ለአሳብ ትርጉም ነው)

“በሰው ውስጥ የላቀው ነገር አዕምሮው ወይም አስተሳሰቡ ወይም ምክንያታዊነቱ አይደለም። እነኚህ ሁሉ ከፈቃድ በታች ናቸው፤ በብዙ መንገድም በፈቃድ ላይ ተደጋፊዎች ናቸው... እግዚአብሔር ለሰው

በፈቃዱ እንዲፈቅድ ኃይል ሰጥቶታል። ሰው የእግዚአብሔርን ፈቃድ ፍቃዱ ለማድረግ አለመፍቀዱ እግዚአብሔርን መገመት ከምንችለው በላይ ዋጋ አስከፍሎታል። ሰው ግን እውነትን የሚቀበልበት ቦታ ደርሶ ሲቀበል ያ የእግዚአብሔር ፈቃድ ነው”።

ለምን እኚህ ሰው ፈቃድ በሰው ውስጥ ከፍተኛው ወይም የላቀው ክፍል ነው አሉ? መክንያቱን ሲሰጡ ለመረዳትም ሆነ ለእውቀት ፈቃድ ቁልፍ እንደሆነ ያሳያሉ። ቀጠል አድርገውም፡-

“መረዳትን ዝቅ ዝቅ ማድረግ ከመሰለችሁ እግዚአብሔር ይቅር ይበላኝ፤ ምክንያቱም አዲስ ኪዳን እንድንረዳ በሚያበረታቱ አሳቦች የተሞላ ነው። ሕይወታችንም ትርጉም ያለው ሕይወት እንዲሆን በመረዳት ማድግ ይኖርብናል። እኔ የምናገረው ግን ሰው ያለመታዘዝ ለመረዳት ሲሞክር የሚፈጠረውን አለመረዳት (ወይም መዘበራረቅ) ለማሳየት ነው። ኃይላችን መዋል ያለበት በመታዘዝ ላይ ነው፤ መረዳት ያንን ተከትሎ ይመጣል - ሳንታዘዝ ወይም አያወቅን ሳናደርግ ቀርተን እውነተኛ ልብና ንፁህ ነፍስ ሊረዳ የሚችለውን እውነት እንዴት ልንረዳ እንችላለን?”

አዕምሮን እንዲረዳ የሚያስችለው ፈቃድ ነው። ስለዚህ መረዳት በፈቃድ ነፃ መሆኑና እውነትን የመቀበል ችሎታ ላይ የተመሠረተ ነው። እግዚአብሔር ለሚለን ነገር ታዛዦች መሆናችን መረዳት እንዲሰጠን ይፈታዋል። መረዳት ከመንፈሳችን በፈቃዳችን በኩል አድርጎ ወደ አዕምሮአችን ይመጣል። ኢዮብ እንዳለው

“ነገር ግን በሰው ያለው መንፈስ፤ ሁሉን የሚችል አምላክ አስትንፋስ ማስተዋልን ይስጣል” ኢዮብ 32:8።

ማክዶላንድ እንደገና “የሚያደርግ፤ መረዳትን ያገኛል፤ ከማድረግ በፊት መረዳት አለን የሚል ግን ሲደናቀፍ፤ ሲሳሳትና ሞኝነትን ሲናገር ይኖራል” ብለዋል።

ብራዘር ሎዎራንስ የጻፉት “የእግዚአብሔርን መገኘት መለማመድ” (Practice of the presence of God) በሚለው ክሊሲክ መጽሐፋቸው ይህንን አረፍተ ነገር አስቀምጠዋል “መረዳትን በመለማመድና ፈቃድን በመለማመድ መካከል ትልቅ

ልዩነት ማድረግ አለብን። የመጀመሪያው በጣም ትንሽ ዋጋ ሲኖረው፤ ሁለተኛው ግን ሁሉን ያጠቃልላል። መረዳትን ያን ያህል ከማሳነሳቸው አሳብ ጋር እኔ ብዙ ባልሰማም፤ ስለፈቃድ ያሉት ግን ትክክል ነው።

በፈቃድና በመረዳት መካከል ያለውን ግንኙነት እንደዚህ ማያያዝ ይቻላል። ለእውነት መጋለጥ (exposure to the truth) ወደመታዘዝ፤ መታዘዝ ወደ መረዳት፤ መረዳት ወደ ኃይል ያደርሳል። ልብ ኢድርጉ መታዘዝ የፈቃድ አርምጃ ነው። በመጀመሪያ ለአንድ እውነት እንጋለጣለን፤ ይህ እውነት ከእግዚአብሔር ቃል ውስጥ ሊሆን ይችላል፤ ወይም በሌላ መንገድ ያገኘው እውነት ሊሆን ይችላል። ለዚያ ለተጋለጥንለት እውነት ስንታዘዝ፤ መረዳትን እናገኛለን። ያ መረዳት ደግሞ በተራው የእግዚአብሔርን ኃይል እንድንለማመድ በሩን ይከፍትልናል። ከዚያ ኃይል የተነሳ ከዚያ በፊት ከእግዚአብሔር ጋር ተባብረን በማናውቀው መንገድ መተባበር እንጀምራለን።

እግዚአብሔርን ለመተማመን ወሰንን ስናደርግ አርሱ ለአዕምሮአችንና ለሰሜታችን ታማኝነቱን እንዲገልጽ ይፈታዋል። ይህ የሚሆነው ግን በውሳኔ ድርጊት ስንጀምር ብቻ ነው። ታላቁ የቤተ ክርስቲያን አባት ቅዱስ አውጎስጢኖስ (St. Augustine) ይህን አሳብ ሲገልጽ እንዲህ አለ። “አምነት ማለት ያለየነውን ነገር ማመን ሲሆን፤ የአምነት ውጤቱ ደግሞ ያመነውን ነገር ማየት ነው።” (Faith is to believe what we do not see, and the reward of faith is to see what we believe.) ይህ በሚሆንበት ጊዜ በፍርሀት ላይ ኃይል ይኖረናል። አስፈሪ ነገር ሕይወታችንን በሚገዳደርበት ጊዜ እንኳን ለእውነት ለመቆም ኃይል ይኖረናል። ለእውነት ከመጋለጥ ተነስተን በመታዘዝ በኩል ወደ መረዳት እንደርሳለን ማለት ነው። ሁል ጊዜ ግን መታዘዝ መረዳትን ይቀድማል (ይህ አሳብ ትንሽ ማብላለትን ይጠይቃል) ።

ስለዚህ የአምነት ጥያቄ በቲዮሪ እና በቲዮሎጂ ደረጃ የሚፈታ አይደለም። ምክንያቱም አምነት ድርጊት እንዲቀድም ይጠይቃል፤ ድርጊት እውቀት ያመጣል፤ እውቀት ደግሞ መረዳትን የሚያመጣ ወኪል ነው። ድርጊትን የሚቀሰቅሰው ደግሞ ፈቃድ ነው።

ይህንን በደንብ መረዳት ወሳኝ ነው። የእውቀት ሃቀኝነት (intellectual integrity) በሚል የተዛባ ቦታ ላይ ቆመው ይኣተል ቦታ ያቆማቸው ሃቀኝነታቸው አምነታቸውን እንዳይለማመዱ ማወረያ ስንሰለት የሆነባቸው ብዙ ሊቃውንት አሉ። እንዲህ አይነቶቹ ሰዎች አምነት የእውቀት ውጤት ስለሚመስላቸው ያልተረዱትን ነገር መቀበል ሃቀኝነታቸውን የሚያመቻምቸባቸው (compromise) ይመስላቸዋል። ይህ አጉል ቦታ ላይ ያለው ሃቀኝነታቸው የእግዚአብሔርን ነገር እንዳይታዘዙ ይከለክላቸዋል; ከዚህም የተነሳ አምነትን በሕይወታቸው ቦታ የሌለው ነገር አድርገው የሚጠይቀውን አላፊነትም ሆነ የሚሰጠውን ተስፋ አርገፍ አድርገው ይተጧታል።

2. ፈቃድ ደካማ ሲሆን

አምነትን የሚያንቀሳቅሰው ፈቃድ ነው ካልን ፈቃድስ ደካማ ከሆነ? አስፈላጊ ጥያቄ ይመስለናል። ምክንያቱን ሁላችንም በአንድ ወይም በሌላ ምክንያት ፈቃዳችን የወደድነውን ያህል ጠንካራ ያልሆነበትን ጊዜ አሳልፈናል። ሰንፈተን፤ ሰንጨነት፤ ሰንናደድ፤ በራሳችን ሰናፍር፤ መጥፎ ልምምድ፤ ሰንለማመድ፤ አስቲ እንኚህን አሳቦች በተራ ባጭሩ እንያቸው።

ፈተና

1ቆሮ 10:13 ልብን የሚያሞቅ ተስፋ ይሰጠናል።

“በሰው ሁሉ ላይ ከደረሰው ፈተና የተለየ አልደረሰባችሁም፤ እግዚአብሔር ታማኝ ነው። ስለዚህ ከምትችሉት በላይ እንድትፈተኑ አይተዋችሁም። ነገር ግን በምትፈተኑበት ጊዜ ፈተናውን መታገስ እንድትችሉ መውጫ መንገዱን ያዘጋጅላችኋል።”

በዚህ ጥቅስ ውስጥ ሁለት የሚቃረኑ የሚመስሉ አሳቦች እናያለን። በመጀመሪያ በፈተናችን ፊት ብቻችንን አይደለንም፤ ሁሉ ሰው ይፈተናል። በዚህ መንገድ ከሌሎች የተለየን አይደለንም። እንዳንዴ የኛ ፈተና ከሆሉ የባሰ ቢመስለንም ሁኔታው ግን እንደዚያ አይደለም፤

ባለቤቱ አንድ ቦታ እንብባ የነገረችና እኔም ብዙ ቦታ የደጋገምኩት አንድ ታሪክ አለ። ሰዎች ሁሉ “የኔ ችግር የባሰ ነው፤ ከማንም አይወዳደርም” አያሉ ሲያገለግሉኝም እግዚአብሔር ሰማ። ከዚያ እግዚአብሔር የሚያገለግሉኝ ሁሉ ጠራና “እንዲህ ያሰለቻችሁን ችግራችሁን አምሉና እዚህ ጣሉት። በልዋጩ ግን እዚህ ከተጣሉት ችግሮች በጣም ቀላል ነው የምትሉትን ይዛችሁ ሂዱ” አላቸው። አገረምራሚዎቹ በጣም ቀላል የሆነውን ችግር ፈልገው ፈልገው በመጨረሻ ራሳቸው አምጥተው የጣሉትን ችግር ይዘው ይሄዳሉ።

የታሪኩ መልዕክት ግልጽ ነው። የኛ ፈተና ከሌሎቹ ሁሉ የከፋ ሆኖ አይደለም። እግዚአብሔርም ለሌሎች በፈተናቸው ጊዜ የሚሰጣቸውን አርዳታ ለእኛም ያዘጋጅልናል።

በሌላ በኩል ደግሞ ጥቅሱ የሚለው ከፈተናችን ለመውጣት ግላዊ ሁኔታም አዘጋጅቶልናል። እግዚአብሔር የዚህን ዩኒቨርስ ፐላን ሲያወጣ፤ እኔን የሚገጥመኝ ፈተና ሁሉ በአሳቡ ነበር። በኛ ላይ ሊሆን ያለውን ነገር ሁሉ እንዲሆን የሚፈቅድና የሚቆጣጠር እግዚአብሔር ነው። እርሱ ከአቅማችን በላይ የሆነ ፈተና እንዳይደርሰብን በጥንቃቄ ይመለከታል። ያም ማለት እያንዳንዱን ፈተናችንን እግዚአብሔር በትኩረት ያየዋል፤ ስለዚህ ከልክ ማለፍ አይቻልም። ፈተናችንን እንድናሸንፍ አስከሚያሰችለን ድረስ ይጠባበቃል። ፈተናችንን አሸንፈን ወደ ድል በመጣን ቁጥር የአምነት ጡንቻችንን እናጠነክራለን። የፈቃዳችንን ድካምና ብርታት እግዚአብሔር ያውቀዋል፤ ስለዚህም መቋቋም የማንችለው ፈተና እንዳይደርሰብን ይጠነቀቅልናል። ፈተናው ከበድ ሲል ለመቋቋም ያለን አቅም በቂ አይደለም ብለን እናሰብ ይሆናል፤ ነገር ግን በቂ ነው።

ጭንቀት

አንዳንድ ጭንቀቶች የምርጫ ውሳኔዎች ናቸው። ጌታ የሱስ እንደነዚህ ያሉትን ጭንቀቶች በመቃወም አስተምሯል። በተራራው ሰብከቱ ላይ አትጨነቁ የሚለው ትምህርቱ የመልዕክቱ መካከለኛ ነበር (ማቴዎስ 6:25-34) ። የጭንቀት ስሜት እንጨነቅ ብለን የምናደርገው አይደለም። ጭንቀት የለመደ አዕምሮ ግን ጭንቀትን

ይራባል። መጽሐፍ ቅዱስ የሚጨነቅን እንደጋጠሙትና አንጂ እንደተጠቃ አድርጎ አያየውም።

ምክንያቱም ጭንቀት የእግዚአብሔርን ታላቅነት፤ ብርቱነትና ጥበበኛነት መርሳት ነው። በእጠራጣሪ ቦታ ላይ ቆመን በአምነት ወደርሱ ለመመለስ ወይም በአለማመን ወደ ጭንቀት ለመሄድ ስናመነታ ጌታ ሁል ጊዜ “በኔ ታመኑ” ይለናል። አንዳንድ ጭንቀቶች ከቁጥጥራችን ውጪ ናቸው። እንዲህ እይነት ጭንቀት በሚይዘን ጊዜ አላፊነት አለበት። የእግዚአብሔርን አንክብካቤና ፈውስ እንዴት ተቀብለን ስሜታዊ ጉዳታችንን እንዴት ልናክምበት እንደምንችል መማር ያስፈልገናል። ምክንያቱም በዚህ እይነት ጊዜ ከሁሉም በላይ ውስጣዊ ፈውስ ያስፈልገናል።

ንዴት

ንዴት ብዙ ጊዜ ባለፈው ሁኔታ የተጎዳ ስሜት የተወው ጠባሳ ሲነካ በውስጣችን የሚፈጠረው መልስ (reaction) ነው ይላሉ የዲሲፕሊኑ ባለሙያዎች፤ ቁጣ በውስጣዊ ፈውስ ላይ ባተኮረ የጸሎት አገልግሎት መፈወስ ያለበት በሽታ ነው። ስለዚህ ንዴትን ለማሸነፍ ለሁኔታው ያለን አቀራረብ ትክክለኛ መሆን አለበት።

ሁለት መንፈሳዊ የሆኑ የአቀራረብ መንገዶች በተለይ ንዴትን ለማሸነፍ ወሳኞች ናቸው። የመጀመሪያው ይቅርታ ነው። ይቅርታን በሕይወታችን መለማመድ ስንጀምር፤ ሌሎችንም ሆነ ራሳችንን ይቅር ስንል እግዚአብሔር የንዴትን ስር በመንቀል በውስጣችን ፈውስ እንዲያመጣ እንፈቅድለታለን። ችግሩ ግን የእኛ እዚያ ቦታ ላይ መድረስ በጣም ከባድ መሆኑ ነው። ይቅር አለማለት ለንዳንዶቻችን የተወረሰ ቅርስ ያህል በሕይወታችን የተከበረ ቦታ ተሰጥቶት ቁጭ ብሏል፤ ሌሎቻችን ደግሞ ይቅር አለማለትን እንደ መንፈሳዊ ብስለት (spiritual maturity) ነው የምንቆጥረው።

በተለይ ራሳችንን ይቅር አለማለት ለእኛ ሀብረተሰብ የቅድስና ምልክት የሆነልን ብዙዎች ነን። “የኔ ሥራ ስንቱ ተቆጥሮ” አያሉ ፍርድን በራስ ላይ መቆለል የጽድቅ ሥራ የሚመስለን ብዙዎች ነን።

ይቅርታ ፍርድን ከእኛ እጅ አውጥቶ በእግዚአብሔር እጅ ያደርገዋል። እግዚአብሔርም ያንን ይወዳል፤

“በቀል የአኔ ነው፤ አኔ ብድራትን አመልሳለሁ” ሮሜ 12፤19።

ፍርድን ለእግዚአብሔር ከተውኝለት እኛ የዕለት ሕይወታችንን በሰላም ለመኖር ነፃ እንሆናለን።

ሁለተኛው ንደትን የመቆጣጠር እርምጃ ራስን መቀበል ነው። ሌሎች ሰለእኛ የሚናገሩትን መልካም ነገር ጤነኛ በሆነ ሁኔታ መቀበል መቻል አለብን። ይህን እሳብ፤ በተለይ ራስን ዝቅ ማድረግ እንደትህትና በሚቆጠርበት በእኛ ሀብረተሰብ ለመቀበል አስቸጋሪ ነው። ነገር ግን ያ ከሌሎች ያገኘው ሙገሳና ተቀባይነት የክርስቶስ ተከታዮች በመሆናችን እንደሆነ አድርገን ብንቆጥረው ለመቀበል ይቀለን ይሆናል። ሌሎች ቢቀበሉንም እንኳን ራሳችንን መቀበል የሚያቅተን ሁልጊዜ በዚያ አሁን ሌሎች በሚያዩን ሁኔታ አልገኝ ይሆናል የሚለው ፍርሐት ነው። ማስታወስ ያለብን ግን በእግዚአብሔር ዘንድ ተቀባይነት ያገኘው በልጁ በኢየሱስ ክርስቶስ በኩል ነው። የጌታ የሱስ በአባቱ ዘንድ ያለው ተቀባይነት ደግሞ የማይለወጥ የማይጠየቅ ነው። እኛም ክርስቶስን በተቀበልን ጊዜ የተሰጠን ሰጦታ ይህ ተቀባይነት ነው። ሌሎች የሚቀበሉንም መነሻው ይህ ስለሆነ ነው። ይህንን እውነት ደግሞ ለራሳችን ደግመን ደጋግመን ማረጋገጥ ይኖርብናል።

ሐፍረት

ሐፍረት በመሠረቱ ራስን ዝቅ አድርጎ ማየት ነው። ሐፍረት ራሱን በሚደጋገምና በክብ መሸከርከሪያ ላይ በሚሄድ አጉል ሂደት ውስጥ ይከተናል። በእንግሊዝኛ ይህ ሁኔታ (vicious cycle) ይባላል። ይህ መውጫ የሌለው አዙሪት ራስን ዝቅ አድርጎ (negative self image) በማየት ይጀምርና ወደ ፍርሀት (fear) ያመጣናል፤ ፍርሀት አለመሳካትን (failure) ፤ አለመሳካት መልሶ ራስን ዝቅ አድርጎ ወደ መመልከት አዙሪቱ ይቀጥላል ማለት ነው።

የሥነ ልቦና ባለሙያዎች እንደሚሉት ደግሞ ይህ ሁኔታ ብዙ ጊዜ ከመጠቃት የሚመነጭ ሲሆን የተጠቃው ሰውም በተራው ሌሎችን የማጥቃት ዝንባሌ ያሳያል። በስድብም ሆነ ሰም በማጥፋት ወይም በጉልበት ወይም በማኩረፍ ሌሎችን ለማጥቃት የሚሞክሩ ሁሉ ለራሳቸው ያላቸው ግምት ዝቅተኛ የሆነ ነው። እግዚአብሔር ካልፈወሳቸው በስተቀር ይህ ሁኔታ ራሱን እንደገና እያሳለመሰ ይቀጥላል። ታላላቅ ወንጀል የፈጸሙ ሰዎች ሕይወት ሲጠና ብዙዎቹ ታሪካቸው ይህ ነው፤ ለራሳቸው ያላቸው ግምት በጣም ዝቅተኛ ስለሆነ ያሳፍራቸዋል፤ ለሌሎችም ሕይወት ያላቸው ግምት ዝቅ ያለ ስለሚሆን ነው ሲገድሉ እንኳን የማይገዳቸው።

ክፉ ልማድ

የደካማ ፈቃድ ሌለው ፈተና በቀላሉ በመጥፎ ወይም በክፉ ልማድ መጠመድ ነው። መጥፎ ልማድ ሰይጣናዊ ተግባር ነው። መጥፎ ልማድ ዛሬ አገጦና ዘመናዊ ልብሶችን ለብሶ በታላላቅ ስፍራዎች፤ በፖለቲካ መድረኮች፤ በዜናና ኢንፎርሜሽን ማሠራጨ ቦታዎች ተንሰራፍቷል። በቴሌቪዥን፤ በሲኒማ፤ በኢንተርኔት አሁን ደግሞ በፌስ ቡክ፤ በትዊተር ሳሎኖችን ብቻ ሳይሆን መኝታ ቤታችን ድረስ፤ መቅደሳችን ብቻ ሳይሆን ቅድስተ ቅዱሳናችን ድረስ ሰተት ብሎ ይገባል።

ክፉ ልማድ ቅጥ የለሽ ዝሙትና ወሲባዊ ፈንጠዘያ (pornography and orgie) ያጠቃልላል። ክፉ ልማድ ባዕድ አምልኮ፤ መተት አስማት፤ ጥንቆላ፤ እና ተመሳሳይ ልምምድ ነው። ክፉ ልማድ ራስን ሱስ ለሚያሰዙ አጾች ማጋለጥ ነው። ክፉ ልማድ የሌሎችን ደግ አለማየት፤ ሰም ማጥፋትንና መሠረተ ቢስ ነቀፋን ሁሉ ይጨምራል።

ዛሬ ይህ ሁኔታ ከመቼውም ጊዜ የበለጠ ተስፋፍቶ ሠለጠኑ በሚባሉት ሕብረተሰቦች እንኳን ቆንጆ ቆንጆ ስም ተሰጥቶት አምሮና አገጦ ተቀባይነት አግኝቷል። ይህ ልማድ ሰይጣንን በመቃወምና በሥራዎቹ ላይ ዘመቻ በማድረግ ብቻ ነው ልናሸንፈው የምንችለው።

3. ፈቃድን ማጠናከር

ፈቃድህን ለማጠናከር ወይም ፈቃድሽን ለማጠናከር ምን ማድረግ አለብሽ ብዬ ብጠይቅ ጥሩ መልስ እንደምትሙሉልኝ አርግጠኛ ነኝ። ለእኛ ለክርስቲያኖች የደከመ ፈቃዳችንን ለማጠናከር እንዲያገለግሉን ዝግጁ የሆኑ ነገሮች በአካባቢያችን አሉ።

ቤተ ክርስቲያን መሔድን ማዞተር፣ ምክንያቱም እግዚአብሔርን ከሚያውቁ ሰዎች የምንገናኘው እዚያ ነው። ከድካማቸውና ከእንክፍቸው ጋርም ቢሆን እግዚአብሔርን የሚያውቁ ሰዎች ፈቃድን የሚያጠናክር ብዙ ሌላ ቦታ የማይገኝ ጥበብ አለቸው። መጽሐፍ ቅዱስን ማንበብ፣ ምክንያቱም እግዚአብሔር እንድናደርግ የሚጠብቅብንን ነገር የምናገኘው መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ነው። ቀላል መንገዶች ይመስላሉ። ግን አዞትረው ወደቤተ ክርስቲያን የሚሄዱና የእግዚአብሔርን ቃል የሚያነቡ በቀላሉ አይደፈሩም፤ ፈቃዳቸውም ጠንካራ ነው።

እግዚአብሔር የሚወዳቸውን ነገሮች ማድረግና መለማመድ ሰንጀምር ደግሞ፣ መንፈሳዊ ጉልበታችን መጠንከር ይጀምራል። ሌሎችን መውደድ፣ ከፈተና መጠበቅ እና እግዚአብሔርን በነገር ሁሉ ማመን፣ እግዚአብሔር ከሚጠብቅብን ነገሮች ጥቂቶቹ ናቸው።

4. ምናብ (Imagination)

ይህንን ምዕራፍ ከመዝጋቱ በፊት እንደ አሳብ ለመግለጽ እወዳለሁ። ምናብ (በአምስቱ የሰሜን አውታሮች ማለትም በማየት፣ በመስማት፣ በማሸተት፣ በመቅመስ እና በመዳሰስ የማይደረሰባቸውን ነገሮች በዓይነ ሕሊና እንዲደረሰባቸው የሚያደርግ ተፈጥሮአዊ ችሎታ) በሕይወታችን በጣም አስፈላጊ ኃይል ነው። ምናብ መንፈስንና አዕምሮን ከሚያገናኙት የግንኙነት መስመሮች አንዱ ነው። በሌላ አነጋገር ምናብ መንፈሳችን የሚፈልገውን ነገር ከምናውቅባቸው መንገዶች አንዱ ነው። እግዚአብሔርንም ለማዳመጥና በምን ላይ አምነት እንዲኖረን ለማወቅ ምናብን ማጎልመስ ያስፈልጋል።

በመካከለኛው የቤተክርስቲያን ዘመን ላይ (ከ16ኛው እስከ 19ኛው ምዕተ ዓመት) ምናብ የተነቀፈ ብቻ ሳይሆን የተወገዘም ነበር። ከዚህም የተነሳ የመንፈስ ቅዱስ አሠራር ገለል አየተደረገ አዕምሮአዊና ጥበባዊ ነገር ብቻ አየጎለ መጣ። ዊሊያም ዴርቲጋ መንፈስን ማጥፋት (Quenching the Spirit) በሚለው መጽሐፋቸው የሚከተለውን ጽፈዋል።

የአዕምሮንና የነፍስ ግንኙነት ለመረዳት በተደረገው ጥረት አዕምሮ (intellect) ከፍተኛውን ቦታ ብቻ ሳይሆን በነፍስ ላይ የመሪነት ቦታ ተሰጥቶት ነበር። ይህ አሠራር ታዲያ አውቆም ይሁን ባለማወቅ ምናብን ዋጋ የሌለው በጣም ርካሽ ነገር አድርጎ አቀረበው ፣ ምናብ አሳብን ለማጎልመስና ፍልስፍናን ለማጥራት ሊሰጠው የሚገባውንም ቦታ አጣ።

ምናብ በውስጡ በደመ ነፍስ የማወቅ ስጦታ (intuition) አለው። ይህ ደግሞ የአዕምሮ ውጤት ሳይሆን ብዙ ጊዜ የመንፈስ ግፊት ነው። ወደ መጽሐፉ መጨረሻ አካባቢ በምዕራባውያን ሥልጣኔ ውስጥ አዕምሮ መሪነቱን እንዴት ሊይዝ እንደቻለ እናያለን።

በአጭሩ

እግዚአብሔር በውስጣችን የተለያዩ ክፍሎች (Faculties) አስቅምጧል። ሁሉም መልካም ናቸው፣ ሆኖም ለመጥፎም ድርጊት ሊውሉ ይችላሉ። እያንዳንዱ ክፍል በውስጣችን የሚጫወተው የተለያየና የተወሰነ ሚና አለው። ሁሉም ክፍሎቻችን የተወሰነላቸውን ሚና ሲጫወቱ፣ አምነትን ለመለማመድ ቀላል ይሆናል።

በምናብ ተገፋፍተን ለማድረግ ሰንነታችን የምናደርገውን ከማድረጋችን በፊት አዕምሮአችን ሙሉ ለሙሉ ሊረዳው ያስፈልጋል ማለት አይደለም። ድርጊቱ ከተፈጸመ በኋላ አዕምሮ ይተባበራል።

አሳብ የአዕምሮ ይዘት ነው። በአንድ አሳብ ላይ ድርጊትን ከመፈጸም በፊት የግድ ስሜት መስማማት የለበትም።

ሰሜት (Feeling) የሰሜታዊነታችን (emotions) ይዘት ነው። ከሰሜታችን ጋር ሁልጊዜ አዕምሯችን መስማማት ወይም መተባበር አለበት ማለት አይደለም።

ፈቃድ ከአዕምሮም ከሰሜትም የበለይ ነው። አምነት ደግሞ የፈቃድ ልምምድ ነው። አምነት ከአዕምሮም ከሰሜትም ቀዳሚነት ሊኖረው ይገባል። አምነት በድርጊት የተመሠረተ፣ በውጤት ላይ ያተኮረ፣ በግንኙነት የተደገፈ በፀጋ የተነቃቃ ነው። አዕምሮም ሰሜትም ምናብም ፈቃድ አምነትን አንዳይለማመድ መከላከል የለባቸውም።

ክፍል ሁለት የአምነት መንገዶች

በዚህ በሁለተኛው ክፍል ሐተታና ቲዮሪ የሆነውን የክፍል አንድን አቀራረብ ተወት አናደርግና ልምምዳዊና ተግባራዊ ወደ ሆነ አቀራረብ እንገባለን። አምነትን እንተረጉማለን፣ ተግባራዊ የሆኑና አምነትን ለማሳደግ የሚረዱ ሞዴሎችንና ዘዴዎችን እንጠቁማለን።